

ročník 23
3/2015

zaří 2015

www.cmkpu.cz

pozemkové úpravy

ČASOPIS PRO TVORBU A OCHRANU KRAJINY: TEORIE A PRAXE

Českomoravská komora pro pozemkové úpravy

Čtvrt století činnosti Českomoravské komory
pro pozemkové úpravy

Stručná monografie
novodobých pozemkových úprav
1991–2015

Praha 2015



Pozemkové úpravy



**ČESKOMORAVSKÁ KOMORA
PRO POZEMKOVÉ ÚPRAVY**

Novotného lávka 5 Tel.: 221 082 270
116 68 Praha 1 Fax: 222 222 155
E-mail: cmkpu@cmkpu.cz
www.cmkpu.cz

ISSN 1214-5815
MK ČR: E 19402

Září

2015

OBSAH

Str.

1. **Úvodní slovo paní ústřední ředitelky Státního pozemkového úřadu / Poznámka redakční rady časopisu**
3. **ÚVOD**
 - 1.1. Co to jsou pozemkové úpravy
 - 1.2. Historie pozemkových úprav a kulturního inženýrství v Čechách a na Moravě do roku 1991
 - 1.2.1. Období agrárních operací 1849–1908
 - 1.2.2. Nově vzniklý obor kulturních inženýrů a scelovací řízení 1908–1952
 - 1.2.3. Období 1945–1991
2. **ZALOŽENÍ PROFESNÍ KOMORY V ROCE 1990 V BRNĚ**
 - 2.1. Zápis z první valné hromady z 7.12. 1990
 - 2.2. Odborná činnost komory po jejím založení
 - 2.3. Stanovy Českomoravské komory pro pozemkové úpravy (registrace Ministerstva vnitra provedena dne 22. 3. 1991)
 - 2.4. Zkoušky zvláštní způsobilosti
3. **VZNIK POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ V ČERVNU ROKU 1991**
 - 3.1. Zákon a instituce
 - 3.2. První pokusy o jednotnou metodiku pozemkových úprav
4. **ZALOŽENÍ ČASOPISU POZEMKOVÉ ÚPRAVY V ROCE 1991**
5. **NAVÁZÁNÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBOU POZEMKOVÝCH ÚPRAV**
6. **PRŮKOPNICKÉ ZAČÁTKY POZEMKOVÝCH ÚPRAV 1991–1998**
 - 6.1. Období jednoduchých pozemkových úprav a prvních staveb polních cest
 - 6.2. První komplexní pozemkové úpravy a propagace oboru
7. **OBDOBÍ TVŮRČÍHO HLEDÁNÍ A FORMULACE DLOUHODOBÝCH CÍLŮ 1994–2004**
 - 7.1. Období přípravy na vstup do EU 1998–2003
 - 7.2. Almanach pozemkových úprav a restitucí v roce 2001
8. **ZTRÁTA NEZÁVISLOSTI POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ A KRIZE OBOU PO DELIMITACI V ROCE 2003**
9. **INICIACE REGIONÁLNÍCH DOKUMENTAČNÍCH KOMISÍ A TVORBA ORIENTAČNÍHO CENÍKU PRACÍ**
10. **ZAHÁJENÍ SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ SPOLEČNÉ ZAŘÍZENÍ ROKU**
 - 10.1. Inicie soutěže jako propagace oboru v roce 2006
 - 10.2. Součinnost Ústředního pozemkového úřadu s ČMKPÚ při pořádání soutěže
11. **ZMĚNA VYDAVATELE ČASOPISU POZEMKOVÉ ÚPRAVY A POŘADATELE SOUTĚŽE O SPOLEČNÉ ZAŘÍZENÍ**
12. **STABILIZACE PROCESU KOMPLEXNÍCH POZEMKOVÝCH ÚPRAV A VZNIK STÁTNÍHO POZEMKOVÉHO ÚŘADU**
 - 12.1. Organizační změna v roce 2009 a nadějný rozvoj oboru
 - 12.2. Zavedení Technických standardů plánu společných zařízení a zřízení dokumentačních komisí
 - 12.3. XVII. celostátní konference pozemkových úprav
13. **TRANSFORMACE POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ A VZNIK STÁTNÍHO POZEMKOVÉHO ÚŘADU**
14. **ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ**

Přehled vybraných publikací
Přehled sborníků z odborných seminářů
Personální obsazení představenstva ČMKPÚ za období 1990–2015



POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Tiráž

Specializovaný vědeckotechnický časopis pro projektování, realizaci a plánování v oboru pozemkových úprav a tvorby a ochrany krajiny.

Landscape design

A specialized scientific and technical journal dealing with land consolidation, creation and protection of landscape and related subjects.

Šéfredaktor: **Ing. Václav A. MAZÍN, Ph.D.**

E-mail: v.mazin@spucr.cz,

alexandr.vaclav.mazin@seznam.cz

GSM: +420 602 192 576

Zástupce šéfredaktora: **Ing. Pavel GALLO**

E-mail: pavel.gallo@gallopro.cz

GSM: +420 603 330 657

Redakční rada:

prof. Ing. Miroslav DUMBROVSKÝ, CSc.,
Ing. Pavel GALLO,
Ing. Jiří HLADÍK, Ph.D.,
Ing. Petr CHMELÍK,
doc. Ing. Luboš JURÍK, Ph.D.,
Ing. Karel JACKO, Ph.D.,
Ing. Kamil KAULICH,
Ing. Václav MAZÍN, Ph.D.,
Ing. Martin NERUDA, Ph.D.,
Ing. Jana PODHRÁZSKÁ, Ph.D.,
Ing. Mojmír PROCHÁZKA (předseda),
Dr. hab. Ing. Wojciech PRZEGON,
prof. Ing. Petr SKLENIČKA, CSc.,
Ing. Jaroslav TMĚJ,
prof. Ing. František TOMAN, CSc.,
Ing. Radka VÁCHALOVÁ, Ph.D.

Vydává Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, www.cmkpu.cz. ISSN: 1214-5815, Registrace MK ČR: E 19402.

Vychází čtyřikrát ročně. Celoroční předplatné je 600,- Kč.
Cena je konečná – vydavatel není plátcem DPH.

Objednávky předplatného a reklamace dodávky časopisu
cmkpu@cmkpu.cz.

Objednávku inzerce zasílejte elektronicky na
v.mazin@spucr.cz.

Sazba a tisk: TEMPO PRESS, Kladenská 140, 258 12 Úho-
nice. Tel.: 776 498 055, E-mail: tpress@centrum.cz.

Vybrané příspěvky jsou recenzovány. Za obsah rubrikových příspěvků odpovídají autoři. Názory autorů příspěvků nemusí vyjadřovat postoje a stanoviska redakce. Neprošlo jazykovou korekturou. Neoznačené fotografie – archiv redakce. Redakce uvítá pozitivní a konstruktivně laděné komentáře i kritické připomínky a názory. Rozsah diskusního příspěvku by neměl přesáhnout 2 normostrany. Pokyny autorům pro publikaci příspěvků na www.cmkpu.cz. Časopis vychází od roku 1992.

Úvodní slovo

paní ústřední ředitelky
Státního pozemkového úřadu

Vážení kolegové,

společně představujeme a reprezentujeme obor pozemkových úprav, který prokazatelně nabývá na celospolečenském významu. O této skutečnosti svědčí vývoj posledních let, kdy se častěji a citelněji společnost potýká s negativními dopady klimatických změn. Udržitelnost zemědělských systémů je a bude stále více limitována dostupností přírodních zdrojů – vody a úrodné půdy. Smysluplné a účinné investice ve venkovském prostoru je možné efektivně realizovat na základě projektů pozemkových úprav v lokalitách, kde jsou vypořádány majetkoprávní vztahy k dotčeným pozemkům.

V těchto souvislostech apeluji na Vás všechny, abychom náš obor společně reprezentovali důstojně, s maximální profesionalitou a s vědomím, že procesem pozemkových úprav vytváříme podmínky pro život a hospodaření na venkově ne jenom nám, ale především dalším generacím.

Státní pozemkový úřad (SPÚ) prošel v minulých letech složitým obdobím transformace.

Agenda pozemkových úprav je jednou z nosných agend našeho úřadu a po vyřešení otázek restitucí a privatizace očekáváme právě u této oblasti rostoucí význam v komplexu činností.

V loňském roce přinesl SPÚ do krajiny realizovaná opatření ve zcela mimořádném rozsahu. Podíleli jsme se na výstavbě protipovodňových a protierozních opatření, polních cest a zajistili jsme realizace zelené infrastruktury v celkové hodnotě téměř 1,8 mld. Kč.

V roce 2015 je po dlouhé době opět naplánováno a již v podstatě zajištěno rozpracování procesu komplexních pozemkových úprav ve více než 200 katastrálních územích našeho státu.

SPÚ aktuálně velmi úzce spolupracuje s celou řadou organizací, které mají zájem v oblasti utváření a rozvoje venkovského prostoru. Zde bych uvedla například Agrární komoru ČR, Zemědělský svaz ČR, Asociaci soukromého zemědělství, Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Ministerstvo životního prostředí, Ředitelství silnic a dálnic, státní podniky povodí, Lesy ČR, s.p. a jiné. Aktivně se podílíme na řešení otázek prevence sucha i povodní. Dokončujeme koncepci zpracování pozemkových úprav pro období let 2016 až 2020, která jasně vymezí priority tohoto procesu.

Připravujeme komunikační strategii, prostřednictvím které chceme se širokou veřejností diskutovat význam koncepčního budování prostoru pro život.

Stavíme-li se k tomuto úkolu zodpovědně, pak musíme dobré jméno našeho oboru utvářet soustavně a to nejen tím, jak se celkově prezentujeme, ale především prováděním kvalitních a vysoce odborných inženýrských činností. Proces pozemkových úprav je jedinečný. Jeho jedinečnost je vymezena zákonem a spoluvytvářena profesionálním přístupem zúčastněných aktérů.

Na SPÚ vnímáme otázku kvality projektů pozemkových úprav jako klíčovou, a proto jsme přistoupili k systematickému dalšímu odbornému vzdělávání našich pra-



covníků, v činnosti pokračují Regionální dokumentační komise, pracujeme na implementaci výměnného formátu pozemkových úprav a budujeme geoportál.

Při této příležitosti se obracím prostřednictvím ČMKPÚ na odbornou veřejnost, aby reagovala konkrétními kroky na snahy SPÚ o budování dobrého jména a image oboru pozemkových úprav.

Závěrem mi dovoluji, abych vám všem popřála sebevědomí a úspěch v náročné a zodpovědné činnosti vedoucí k udržitelnému rozvoji venkova a přijměte mé pozvání na XVIII. Konferenci pozemkových úprav, tentokrát s podtitulem: „Propojení funkcí v krajině v rámci pozemkových úprav“, která se uskuteční ve dnech 14. – 15. 10. 2015 v Mikulově pod záštitou ministra zemědělství Ing. Mariana Jurečky u příležitosti Mezinárodního roku půdy 2015.

Poznámka redakční rady časopisu

Vážení čtenáři. Dostalo se ti do rukou zvláštní číslo dvacátého třetího ročníku časopisu Pozemkové úpravy. Když se naplnilo dvacet pět let činnosti Českomoravské komory pro pozemkové úpravy (ČMKPÚ), zvažovalo představenstvo jakou formou toto výročí zapsat do historie pozemkových úprav. Za období 1990–2015 vydala komora řadu tiskovin, z nichž některé byly nákladné a reprezentativní. Rok 2015 nepatří do období hospodářské prosperity tohoto občanského sdružení, což ale platí nejen pro tuto inženýrskou činnost ale celou společnost. Jak konstatuje stále více inženýrů, kteří projektují ve stavebnictví a pozemkových úpravách, současné projektování je ve své podstatě nevýnosný a velmi riskantní podnik. Zdá se, že se blíží období problémů, kdy půjde o to udržet dosavadní stav a radovat se z mírného růstu.

A tak se představenstvo komory vzhledem k rozpočtové situaci rozhodlo k nejlevnější variantě tiskopisu, který by zachytil situaci nejen komory a odborníků sdružených v této stavovské organizaci, ale i procesu pozemkových úprav v České republice. To vše na dvaceti čtyřech stránkách zvláštního vydání časopisu Pozemkové úpravy. Přesto se redakční rada snažila, aby texty byly faktohra-

fické s využitím archivu komory, oficiální korespondence mezi úřady a komorou a uveřejněných zpráv v časopisu Pozemkové úpravy. Zdali se podařilo sestavit materiál s charakteristikou malé a stručné monografie pozemkových úprav, ponechá redakce na čitatelích.

Přemýšleli jsme jak to udělat, inspirovaní známým příslovím o vlku a koze, zvláště když věc pozemkových úprav je a byla kontinuálním procesem v civilizované společnosti, který je třeba hodnotit vždy v souvislosti s historií a politikou státu. Zároveň platí, že na rozdíl od jiných inženýrských oborů se jedná o společné dílo projektantů a úředníků na pozemkových úradech i když s postupující dobou tomu brání stále více barier.

Sdružení odborníků s názvem „komora“ není plnohodnotná profesní komora. Pozemkové úpravy zůstaly Popelkou v inženýrských oborech a nemají společenské postavení odpovídající odvedeným výsledkům za dvacet pět let své novodobé existence. Možná, že jsme jako stát držiteli světového rekordu v realizaci pozemkových úprav, ale chybí nám někdo, kdo by zvedl prapor pozem-

kových úprav. Někdo se domnívá, že oboru chybí osobnost. Ano dějiny tvoří osobnosti a vědní obory nejsou o průměrných. Jsou o těch, kteří svým nadšením posouvají poznání dopředu. Jsou to, jak se říká srdcaři. Většinou komplikují poklidnou cestu těm ostatním. A tak jsme se při sepisování tohoto bulletinu snažili zachytit vývojovou linii právě těch osobností, které ovlivnily pozemkové úpravy v Čechách a na Moravě. Byli a jsou to ti, co dokázali definovat vztah lidí k Zemi, krajině a půdě a umí interpretovat svět kolem nás. Je třeba nezapomenout a možná touto skromnou publikací opožděně a přece poděkovat. Ale poděkování patří nejen jim, ale všem, kteří poctivě pracovali na vinici pozemkových úprav. A že někteří z vědců neuznávají pozemkové úpravy jako obor? Tak ať. Rozhodují plody.

Motto:

„ Když přijde projektant pozemkových úprav do terénu, měl by se chytit pravou rukou za srdce a levou rukou za hlavu.....“
(Z. Burian)



František Skopalík 1822 – 1891
(Foto archiv)

1. ÚVOD

1.1. Co to jsou pozemkové úpravy

Z ekonomického pohledu jsou pozemkové úpravy veřejně prospěšné práce za veřejné prostředky. V některých zemích Evropy na tyto práce přispívají samotní vlastníci a obce. Pozemkové úpravy jsou využívány především jako katalyzátor hospodářského růstu venkovských regionů v období ekonomických krizí a politických přeměn, tak jak jsme tomu byli svědky po roce 1989. Dnešní doba je bohužel orientovaná na okamžité zisky a tím působí pozemkové úpravy na nezasvěcenou část veřejnosti dojmem nákladných, dlouhodobých investic s těžko prokazatelným efektem pro společnost a jednotlivce. Ale opak je pravdou. Návratnost veřejných prostředků přináší pozitivní a trvalé přínosy jak v životním prostředí člověka, tak v národním hospodářství, ale i kvalitě života všech občanů.

Pozemkové úpravy mimo jiné obnovují katastr nemovitostí a tím zvyšují možnost disponování vlastníků se svým majetkem. Otevírají prostor pro volný trh se zemědělskou půdou, ale také obnovují etické chování lidí k půdě a krajině, které bohužel podléhá kolektivnímu selhání paměti, ztrátě zvyklostí a odcizení člověka od půdy. Vytvářejí podmínky pro výstavbu protierozních a protipovodňových opatření a dalších biotechnických staveb. Hospodářské bloky produkčních půd jsou pozemkovými úpravami prostorově a funkčně optimalizované, což přináší vyšší zisky pro zemědělce a zhodnocení majetku vlastníků. Dá se říci, že jako společnost zatím nejsme schopni plně využít veškeré potenciály pozemkových úprav, které nám tento obor nabízí.

Při pozemkových úpravách není nikdo ze zúčastněných, kdo by prohrál nebo byl škodný, ať se jedná o vlastníky půdy, zemědělce, obce, občany, nebo samotnou kra-

jinu. Pokud se přesto najdou nepřátelé pozemkových úprav, pak jejich cíle sledují většinou osobní nebo skupinový prospěch. Kontraproduktivně mohou působit pozemkové úpravy také na příjemce přímých dotací na půdu, kteří mohou být pozemkovou úpravou přinuceni snížit intenzitu využívání půdy na přípustnou hodnotu stanovenou zákonem.

Jelikož jsou pozemkové úpravy na rozmezí exaktních a společenských věd, vyžaduje každé řešení konkrétního území individuální a tvůrčí přístup. Z těchto důvodů se jedná o společné dílo skupiny specialistů pod státním dozorem pozemkového úřadu, který garantuje dodržení jak veřejného zájmu, tak veškerých práv vlastníků půdy. Bez vysokého stupně a úrovně spolupráce se všemi zúčastněnými stranami, občany, obyvateli, obcemi, vlastníky, zemědělci a správci není možné dílo úspěšně dokončit.

V neposlední řadě mají pozemkové úpravy sociální rozměr a nehmotné přínosy v podobě obnovení osobního vztahu k půdě, změně mentality lidí žijících na venkově, etického chování člověka v krajině, ale i kultivaci pospolitosti lidí žijících v obci a regionu. Pozemkové úpravy zasahují do oblasti čtvrtého rozměru krajiny v podobě obnovení krajinného rázu a připomenutí genia loci. Po transformaci soustavy pozemkových úřadů v roce 2013 se celý bouřlivý a revoluční vývoj dvaceti let novodobého procesu po roce 1989 dostává do normalizovaného stavu, jaký je ve státech nezasažených totalitním režimem. Přesto však zůstává na krajině, vlastnicích a katastru nemovitostí obrovský dluh, který tíží celou společnost a brzdí udržitelný rozvoj malých obcí a českého venkova.

Bylo by nemoudré promarnit získané zkušenosti a zapomenout, jak lze aspoň v některých místech obnovit a zvelebit pokaženou kulturní krajinu v České kotlině a vytvořit podmínky pro hospodářský růst venkova a udržitelné zemědělství.



Vybráno z učebních textů „Pozemkové úpravy v kulturní krajině“ ZČU v Plzni 2014

Pozemkové úpravy byly vždy v celé historii lidstva součástí vyspělé civilizace a nástrojem realizace politiky státu. Základní smysl pozemkových úprav v současnosti je hledání vyváženého stavu člověka ke kulturní krajině a venkovu.

Pozemkové úpravy jsou odborně náročný a dlouhodobý proces vyžadující, mnohaoborové znalosti a celostní přístup. Pozemkové úpravy se provádějí ve veřejném zájmu, ale zároveň jsou při nich chráněna práva všech vlastníků půdy. Tento fenomén z nich dělá nástroj realizace územního plánu a všech rozvojových dokumentů venkovského prostoru.

Úspěšnost a efektivnost pozemkových úprav je možné vyčíslit pomocí různých ukazatelů, a to jak pro rozměr veřejného zájmu v kulturní krajině, tak v oblasti zhodnocení soukromého majetku a technickohospodářské úpravy pozemků. Od efektivity dosažených výsledků se odvíjí společenská poptávka po pozemkových úpravách.

1.2. Historie pozemkových úprav a kulturního inženýrství v Čechách a na Moravě do roku 1991

Aby bylo možné pochopit proces pozemkových úprav v České republice za posledních dvacet pět let, je třeba toto historicky krátké, ale revoluční období zahrnovat do kontinuity minulosti. Jistě by bylo možné začít od starobylého Egypta, ale na začátek stačí se vrátit do doby, kdy bylo vše okolo půdní držby, zemědělství, venkova a kulturní krajiny v ustáleném a vyváženém stavu. Kromě jedné věci a to byl počet parcel a velikost hospodářských celků. A právě pozemkové úpravy byl nástroj, který byl v civilizacích využíván pro zlepšení a pokrok. Proto je nezbytné se v této malé a stručné monografii pozemkových úprav v České kotlině a Moravských úvalech vrátit do období konce 19. století.

1.2.1. Období agrárních operací 1849–1908

V roce 1849 se první rakouský hospodářský kongres usnáší na tom, aby rozvoj zemědělství byl řešen scelováním pozemků. V roce 1855 byl vypracován návrh 1. scelovacího zákona, který však nebyl realizován. Protože se potřeba scelování pozemků ukazovala stále naléhavější, docházelo ke scelovacím akcím dobrovolným. Prvním průkopníkem u nás a velkým propagátorem scelování byl starosta obce Záhlinice na Hané a říšský poslanec František Skopalík, který ve své obci provedl v letech 1856–1858 první scelování. Úspěch scelování byl tak podnětem pro dobrovolné scelování v dalších 31 obcích na Moravě.

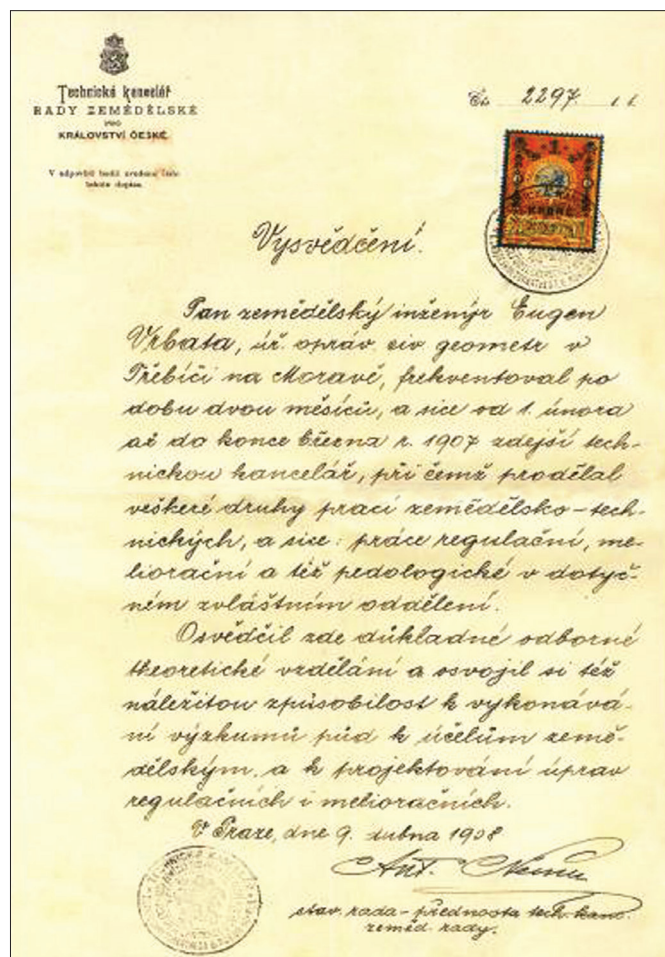
Teprve v roce 1868 byl vydán říšský arondační zákon, který umožňoval dobrovolné směny pozemků. Přes částečné úspěchy, zejména na Moravě, bylo stále jasné, že dobrovolné scelování není správným řešením, a že je nutné vydat zákon s použitím principu majority. Proto po získání zkušeností ze scelovacích prací pořádaných v německých zemích již delší dobu vydává parlament ve Vídni po několikaletém přepracování v roce 1883 říšský rámcový zákon o scelování hospodářských pozemků. Uvádí účel a zásady komasací, organizaci scelovacích úřadů, scelovací řízení a způsob hrazení nákladů.

V důsledku různé politické situace v českých zemích se vyvíjely rozdílně i pozemkové úpravy a scelování. V roce 1884 byl přijat zemský zákon pro Moravu a v roce 1887 pro Slezsko. V roce 1888 je zřízena v Brně Zemská komise pro agrární operace, která řídila scelovací práce na Moravě. V Čechách byla situace zcela odlišná. Na Čechy se říšský zákon nevztahoval, neboť český zemský sněm nepřijal z kompetenčních důvodů vládní předlohu zemského zákona a jeho přijetí se nepodařilo prosadit ani v roce 1905. Důsledkem bylo, že až do roku 1940 se nemohlo v Čechách provádět scelování na základě právních norem, ale jen na základě dobrovolnosti a za 100% souhlasu všech účastníků. Proto se od roku 1890 do roku 1940 podařilo na území Čech provést scelovací práce jen na území dvou obcí. Teprve v roce 1940 byla okamžitě rozšířena působnost moravských zemských scelovacích zákonů i na Čechy.

Úřední osoba komisaře pozemkových úprav

Úřední titul komisař byl za Rakouska-Uherska a 1. republiky běžně používán a byl zrušen až začátkem 50. let minulého století. Běžně se tento titul používal pro státního úředníka, který byl pověřen provedením zvláštního úkolu. Většinou se jednalo o vysokoškolsky vzdělanou osobu. O funkci se mohl ucházet hospodář, tedy zemědělec s praxí a potřebným vzděláním. Tito uchazeči museli projít znalostí zákonů a pak složili přísahu jako státní úředníci: Vzorec přísahy pro místního komisaře: „Přisáhám Bohu Všemohoucímu a Všemohoucímu, že vykonávati budu veškerá jednání, která mně jako místnímu komisaři pro agrární operace budou svěřena, podle platných zákonů a předpisů dle nejlepšího vědomí a svědomí a zvláště zcela nestranně; k tomu mi dopomáhej Bůh“.

Zajímavé je, jaký důraz se tehdy dával na morální bezúhonnost a poctivost komisaře bez toho, že by jako dnes procházel antikorupčním školením. Na komisaře byly kladeny také nároky v oblasti vědy, umění a kultury. K sestavení „plánu společných zařízení“, který se zpracovával již tehdy, byli přizváni „kulturní inženýři“, což byla uznávaná profese. Tyto dnes zvláštní požadavky na kvalifikaci a kvalitu díla byly vyžadovány proto, aby místní komisař byl schopen komunikovat se všemi profesními skupinami třech dotčených resortů, zemskou a ministerskou komisí, které se zodpovídaly za řádné řízení pozemkové úpravy, ale hlavně s místní komunitou lidí. Zkrátka – musel být důvěryhodnou osobou, jinak by neobstál. Také proto byl jmenován přímo ministrem orby, který se o jmenování konkrétní osoby dohadoval s ministrem spravedlnosti. Podle toho, jakou kvalifikaci a důvěryhodnost komisař měl, byl mu svěřen celý okres, nebo více okresů, nebo jen část okresu či jedna agrární operace. Sídlo komisaře bylo v místě, kde probíhala pozemková úprava, tedy kde byl stále k dispozici účastníkům řízení.



1.2.2. Nově vzniklý obor kulturních inženýrů a scelovací řízení 1908–1952

V 80. letech 19. Století proběhly v alpských zemích mohutné povodně, které způsobily místní katastrofy a dotkly se i České země. Vznikla tak potřeba úpravy vodních poměrů v krajině. Také se zvýšil tlak na udržení a zvýšení produktivity zemědělské půdy, ale i obnovy lesů po ničivých vichřicích. V Rakousku-Uhersku se začalo systematicky dbát o ochranu krajiny a kulturní opatření. Vznikaly nové zákony na ochranu krajiny jako zák. č. 116/1884“ o zřízení

melioračního fondu“, zák. č. 117/1884 „o neškodném svádění vod“. (ČVÚT FSV, 2014)

V roce 1849 se první rakouský hospodářský kongres rozhodl řešit rozvoj zemědělství scelováním pozemků a pro Moravu začalo být platné nařízení ministerstva orby č. 13/1919 „o scelování pozemků“, jehož se při zpracování plánu společných zařízení zúčastňovali i kulturní inženýři (§20 a §100). Jako výkonný orgán scelování pozemků byla již v roce 1884 zřízena v Brně zemská komise pro agrární operace. Poznámka: Odlišný vývoj pozemkových úprav byl v Čechách, neboť zde předloha zákona přijata nebyla. Pozemkové úpravy mohly být do roku 1940 prováděny jen dobrovolně mezi vlastníky, bez možnosti uzákoněného principu majority. (JČU ZF, 2007)

V Českých zemích vznikla v roce 1873 Zemědělská rada, jejímž pomocným orgánem byla Technická kancelář zabývající se tzv. kulturnětechnickým inženýrstvím a půdoznalstvím. Pokrokový požadavek při navrhování jakýchkoliv opatření v krajině byl předběžný průzkum, který by byl podkladem pro navrhování opatření, úprav a staveb a který by zaručil ochranu, obnovu a posílení biologických, fyzikálních, kulturních a estetických hodnot krajiny. Zajímavá specializace byla bonitace půd pro účely pozemkových úprav. (ČVÚT FSV, 2014)

Výnosem ministerstva kultury a vyučování byl v roce 1908 zřízen „v zájmu celého státu a z ohledů národohospodářských“ samostatný obor kulturního inženýrství při České vysoké škole technické. Základní odbornosti oboru se dělily do třech oblastí a to: hydrologie, hrazení bystřin a půdoznalství s bonitací půdy. Studenti byli školeni v teoretických oborech, jako jsou hydraulika, mechanika zemin, stavební mechanika, stavební hmoty, ale i geometrie a geodézie. Přitom se začala rozvíjet řada specializací, jako jsou stavby malých vodních nádrží, úpravy malých vodních toků, meliorace, protierozní opatření, vodohospodářské stavby, stavby ochranných hrází, stokování, zřizování polních a lesních cest a pozemkové úpravy s cílem optimalizace a delimitace kultur.

Institucionální a personální zajištění scelovacích řízení

Podíváme-li se do historické sbírky zákonů, zjistíme, že zákonem č. 330 z 11. června 1919 byl na základě usnesení Národního shromáždění, zřízen státní pozemkový úřad pro celé území Československé republiky se sídlem v Praze. Tento zákon v § 3 uvádí.

„V čele pozemkového úřadu stojí předseda a dva náměstkové, jmenovaní k návrhu ministerské rady prezidentem republiky. Předseda, nebo jeden z jeho náměstků, zastupuje pozemkový úřad na venek i v ministerské radě. Práce výkonné obstarává potřebný počet úřednictva, systemizovaného ministerskou radou a jmenovaného předsedou pozemkového úřadu, pokud jmenování nepřísluší podle ústavy prezidentu republiky. V úřednictvu zastoupen musí být živel právník, technický a zemědělský a každému odboru budiž do čela postaven příslušný odborník. Místa úřednická obsazují se na základě veřejného konkursu.“

Nařízením vlády republiky Československé ze dne 6. 7. 1920 se stanovilo, že Pozemkový úřad, za souhlasu svého správního výboru a po dohodě s ministerstvem financí zřizuje obvodové úřadovny, určuje jejich sídlo a obvod působnosti. K provedení úkolů obvodové úřadovny mohou být dle potřeby vytvořeny poradní sbory buď místní, okresní nebo obvodové. Složeny jsou z přiměřeného počtu odborníků a zástupců zúčastněných skupin. K úkolům přechodným a místním může pozemkový úřad za souhlasu svého správního výboru zřídit komise. Dozor nad činností Pozemkového úřadu vykonává správní výbor, složený z 12

členů, volených Národním shromážděním na dobu 3 let. Funkce ve správním výboru jest úřadem čestným. Členové mají pouze nárok na náhradu hotových výloh.

Předmluva z publikace Scelování pozemků v Náramči a dnešní stav scelování v zemi Moravskoslezské z roku 1937

13. června 1937 byla odevzdána slavnostně 300. scelená obec Nárameč na Třebíčsku za účasti pana ministra zemědělství dr. Josefa Zadiny, zástupců úřadu pro agrární operace v zemi Moravskoslezské, představitelů různých zemědělských institucí, členů Národního shromáždění a jiných.

Význam scelování a úřadů pro agrární operace nebyl dosud doceněn. Jedině účastníci scelování tento význam znají. Ve scelených obcích začíná jiný hospodářský život, začíná rentabilita zemědělské práce. Účastníci dostanou velké, tvarově účelně upravené celky, příjezdné po nových, pohodlných hospodářských cestách, povrchové vody jsou svedeny příkopy, cesty jsou osázeny alejemi, zakládají se nové sady a celá vesnice se upravuje. Mizí neplodná půda, odstraňují se kameny, mizí brázdy.

Tuto dobrou snahu zemědělců bohužel však nikdo dosud nepodepřel. Podle scelovacího zákona jsou zemědělci povinni zaplatit skoro všechna vydání jak úřední, tak i věcná. A při tom nevidíme důvodů, aby naši zemědělci platili tyto náklady pouze sami. Zde musí být náprava. My, co jsme již scelovali, víme, jaký prospěch a výhody scelování přináší. Ale víme také, že jest potřeba snížit náklady a učinit je všem dostupné tím, že stát převezme aspoň náklady úřední a že musí být podporovány také náklady místní z prostředků veřejných.

Našemu zemědělství nutno scelováním a ostatními úpravami pozemkového majetku zabezpečiti lepší budoucnost a zajistiti tak trvale nejpevnější pilíř našeho státu.

Rudolf Chalupa, 1937

Podle sledovaných údajů, byly za období 1890–1940 na Moravě a ve Slezsku pozemkové úpravy celkem v 323 obcích. Přitom bylo vyprojektováno a zřízeno mnoho nových polních komunikací i silničních spojů se sousedními obcemi. Například délka komunikací ve 249 obcích upravených od roku 1892 do roku 1930, která před úpravami činila 4065 km, dosáhla po úpravách délky 6369 km (v ploše nárůst z 1677 ha na 3223 ha). Délka otevřených melioračních odpadů se za stejné období zvětšila z 819 km na 1557 km. Délka mezi před scelováním pozemků činila 78 818 km, po scelení 15 810 km a původní plocha mezi 5630 ha se zmenšila na 950 ha. Náklady hradil částečně stát, zbývající část pak přímí účastníci scelování. Na hrazení výloh spojených s prováděním společných zařízení se poskytovala půjčka.

Jak vypadalo v té době personální zajištění pro provádění pozemkových úprav je vidět v následujících přehledech. V roce 1914 činil na Moravě osobní stav technického personálu 33 osob ve složení. Po roce 1919 počet upravených obcí začíná stoupat, proto se zvyšuje počet technického personálu a zlepšuje se i organizace úřadů pro agrární operace. V roce 1931 byla na Moravě při zemské komisi pro agrární operace zřízena v Brně Triangulační skupina pro provádění geodetických prací pro potřeby pozemkových úprav. Také byla obnovena pedologická laboratoř, jejíž činnost zanikla během 1. světové války. V roce 1940 byl již následující stav pracovníků zajišťujících práce při provádění poz. úprav na Moravě navýšen na 118.

Už v roce 1937 popisoval Ing. Ed. Korselt ve výroční zprávě o hospodářsko-technických úpravách neúnosný stav půdní držby rozdrobené principem dědění u všechny pozůstalé. Píše přímo: ➔

„Útěk venkova do měst, nedostatek pracovních sil na venkově na jedné a nezaměstnanost ve městech na druhé straně, bída obyvatelstva v horských oblastech, zejména na Slovensku, na Valašsku a Podkarpatské Rusi, jsou otázky, které přímo souvisí s pozemkovými úpravami, neboť nebude-li vrácena rentabilita zemědělskému podnikání, nebude možno venkov trvale připoutati k rodné půdě...“

1.2.3. Období 1945–1991

Po druhé světové válce se stále více ukazovalo, že dosavadní scelovací předpisy nevyhovují novým poměrům. Proto byly zahájeny práce na přípravě nového „scelovacího“ zákona, ve kterém by byly uplatněny všechny poznatky a požadavky pro vybudování moderního zemědělství založeného na soukromo-vlastnických vztazích.

Do popředí stále více vystupuje politické řešení zemědělské problematiky. Po přijetí zákona č. 142/1947 Sb. je přijat zákon o nové pozemkové reformě č. 46/1948 Sb., a teprve potom je schválen další zákon č. 47/1948 Sb. „o některých technickohospodářských úpravách pozemků“ (zákon scelovací), který obsahoval jednotné právní normy pro celou republiku.

Technicko-hospodářské úpravy pozemků (THÚP) však mohly stále ještě podstatnou měrou ovlivnit pozitivně vývoj našeho zemědělství k moderním formám hospodaření, ať již soukromým, nebo družstevním. Výhodou bylo, že veškerá iniciativa měla být v rukou samotných zemědělců. Scelování se mělo provádět prostřednictvím scelovacích družstev, jejichž členy byli všichni přímí účastníci pozemkové úpravy a zástupce obce. Nejvyšším dozorcím orgánem bylo ministerstvo zemědělství. Veškeré náklady měly být hrazeny státem.



Po roce 1948 se společensky uznávaný obor postupně deformoval podle měnící se politiky. Komplexní přístup k řešení půdy a vody v krajině byl nahrazen imperativem maximálních výnosů a jednostranným exploatačním pohledem na krajinu České republiky. V roce 1952, byl obor krajinných inženýrů, ale i projektantů pozemkových úprav zrušen. Podobně zanikly pozemkové úřady. Sláva dříve společensky uznávaného oboru pohasla.

V období socializace zemědělství prodělávaly pozemkové úpravy tři hlavní etapy vývoje v souladu s postupem socializace výrobních vztahů v zemědělství.

První etapa spadá do období let 1950–1960, kdy vznikala JZD, avšak jejich členská a půdní základna nebyla ještě ustálená a často se měnila. Úpravy prováděné v této době se ještě řídily scelovacím zákonem č. 47/1948 Sb. Aby však byl zvýrazněn přesun důrazu z otázek technických a organizačních na otázky a problémy politicko-hospodářské, jsou projekty přejmenovány na „Hospodářsko-technické úpravy pozemků“ (projekty HTÚP).

Jednoduchý projekt HTÚP (JHTÚP) řešil jednoduchými způsoby scelení roztříštěných pozemků zemědělců, tvořících družstvo do půdních celků v rámci stávající sítě polních cest, vodohospodářských zařízení a trvalých hranic jiných kultur.

V roce 1955 byl scelovací zákon nahrazen vládním nařízením č. 47/1955 Sb., „O opatření v oboru hospodářsko-technických úprav pozemků“ a poté i prováděcí vyhláškou č. 27 z roku 1958. Na tuto vyhlášku navazovala jednotná metodika pro zpracování projektů JHTÚP, která byla vydána v roce 1958. Do roku 1960 byla socializace vesnice v podstatě dokončena.

Druhá etapa socialistických pozemkových úprav probíhala od roku 1960 do roku 1972. Je to etapa, kdy družstva jsou organizačně a hospodářsky stabilizována. Dochází k prvnímu slučování malých družstev ve větší celky s výměrou do 1000 ha. Pro tato JZD se začínají zpracovávat projekty vyšší úrovně. V roce 1962 byla proto vydána metodika pro zpracování tzv. Souhrnných projektů HTÚP a k jejich provádění byly postupně vydány návody ve formě „Příruček pozemkových úprav“ díl I.–IV. Tato unikátní metodika z roku 1967 shrnovala veškeré dosavadní poznatky o pozemkových úpravách shromážděné nadšencem inž. Karlem Hodačem zaměstnancem oddělení účelové a meliorační výstavby na Ministerstvu zemědělství a výživy. Přesto byly výsledky pozemkových úprav v této době poplatné cíli XIII. Sjezdu Komunistické strany Československa, který zněl: vyrovnat úroveň zemědělství na úroveň průmyslu. Marně uvádí tento inženýr na straně 180: „*Při rozhodování o zrušení vysokých mezí a kamenitých teras, které netvoří jen hranici užívání, ale mají zároveň protierozní funkci, je třeba postupovat odpovědně, předvídat a posoudit všechny důsledky navrhovaných opatření*“.

Souhrnný projekt HTÚP (SHTÚP) uplatňovaný v tomto období řešil další scelování pozemků do větších celků, ale současně obsahoval i návrhy na reorganizaci sítě společných zařízení, na nové uspořádání dopravních, vodohospodářských, rekultivačních či půdoochranných opatření. Cílem bylo maximální využití půdního fondu pro zemědělskou výrobu.

Hodnota projektů se posuzovala např. průměrnou velikostí pozemků, procentem zornění atd. V průběhu této etapy byl v převážné míře vytvořen obraz krajiny, který existuje v současné době. Konec této etapy předznamenalo plánování další intenzifikace zemědělské výroby. V letech 1971–1972 byly zpracovány „Okresní studie rozvoje koncentrace a specializace zemědělské výroby v kooperačních seskupeních“. Práce na projektech SHTÚP byly proto v roce 1973 zastaveny a projekční kapacita byla zaměřena v letech 1973–1975 na zpracování „Generelů rozvoje koncentrace a specializace zemědělské výroby“.

Třetí etapa začíná po roce 1974 a počítalo se, že bude dokončena v první polovině devadesátých let. Po zastavení prací na projektech pozemkových úprav se zpracovaly pouze tzv. Generely pozemkových úprav (GPU), jejichž neblahým důsledkem bylo vytvoření „pozemkových bloků“, nekoordinovaného a násilného vytvoření půdních celků ne odbornými zásahy do krajiny. Toto období vyústilo v násilné slučování podniků do seskupení o výměře několika tisíc hektarů. Pro ně se začínají dělat projekty souhrnných pozemkových úprav (SPÚ), které se prováděly podle metodiky vydané Ministerstvem zemědělství a výživy ČSR v roce 1976.

Tyto projekty měly řešit nejen organizaci půdního fondu a ekonomiku provozu těchto podniků, ale i ochranu a tvorbu krajinného prostředí. Většinou však v projektech převládlo jednostranné hledisko maximální využitelnosti mechanizace a snaha respektovat další ekonomické ukazatele.

V posledním období se podařilo v mnoha směrech zlepšit úroveň projektů a byla v nich navrhována řada významných opatření směřujících ke zlepšení životního prostředí. Po roce 1985 se do těchto materiálů zapracovávaly dokonce územní systémy ekologické stability podle metodiky Agroprojektu Brno. Největší nedostatek však byl v realizaci výstavby po SPÚ. Většina navrhovaných opatření k ozdravení krajiny a protierozní ochrany zůstávala pouze v návrhu a archívech bývalých projekčních složek státu.

2. ZALOŽENÍ PROFESNÍ KOMORY V ROCE 1990 V BRNĚ

Po politickém převratu v roce 1989 se ve zcela nové situaci obnovených vlastnických práv k půdě vyvstala akutní potřeba privatizace všech oborů ve stavebnictví a geodézii, a tím i skomírajícího oboru kulturního inženýrství. Troch s opožděním na nově vzniklé společenské klima reagovalo školství a výzkum. Odborná veřejnost si uvědomovala nedostatek odborníků, kteří by byli schopni řešit nashromážděné problémy jak z komplexního hlediska, tak v podmínkách obnoveného vlastnictví k půdě. Problematická situace byla i ve veřejné správě, kde převážně zůstali tak zvané "staré struktury". Například na nově založených pozemkových úřadech byli zaměstnanci z bývalých zemědělských správ, absolventi zemědělských fakult bez specializace melioračního oboru, který měl k problematice krajiny nejbližší.

V roce 1990 byla urychleně řešena obnova profesních organizací a připravoval se zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě, který byl v roce 1992 přijat. V této době vzniklo stavovské sdružení „Ústřední zájmová skupina kulturnětechnických inženýrů „při Českém svazu stavebních inženýrů, která měla ambice navázat ve své činnosti na bývalou sekci kulturnětechnických inženýrů při inženýrské komoře zrušenou v roce 1952. Tato zájmová skupina však neprosadila ani specializaci oboru v rámci vodohospodářských staveb, natož autorizaci kulturnětechnického inženýrství jako součást zákona o výkonu autorizovaných inženýrů (zák. č. 306/1992Sb). Pokus o vytvoření zákona o udržitelném využívání krajiny také ztroskotat. Jediná organizace, která v oboru vznikla, bylo sdružení odborníků České společnosti krajinných inženýrů jako součást Českého svazu stavebních inženýrů.

Stavovská organizace pro pozemkové úpravy, které byly aktuální potřebou doby a souběžným procesem restitucí, vznikala samostatně a odděleně od inženýrských oborů. Českomoravská komora pro pozemkové úpravy vznikla již v roce 1990, z potřeby udržet široký tým projektantů pozemkových úprav do zahájení procesu navrhování pozemkových úprav v nových podmínkách, umožnit jim kvalifikovaný souhrnný přísun informací a s orgány státní správy a zákonodárných sborů spolupracovat tak, aby proces pozemkových úprav byl bez větších konfliktů. Privatizace, efektivní hospodaření, ochrana a tvorba životního prostředí jsou podmínkou tohoto procesu. Za výše vytyčeným cílem inicioval ing. Polách setkání odborníků v oboru pozemkových úprav, převážně z řad bývalého Agroprojektu s. p. Praha, který byl v té době pověřen MZe ČR funkcí hlavní projektové organizace v ČR. Po jednáních v letních měsících 1990 a ustavení přípravného výboru Komory byli vyzváni projektanti dopisem dne 18. 9. 1990 k účasti v této iniciativě. Současně byly informovány o této iniciativě příslušné centrální orgány ČR a tisk.

Přihlášení zájemci o členství, další potencionální členové a hosté byli pozváni a účastnili se ustavujícího zasedání celorepublikové valné hromady dne 7. 12. 1990 v Brně. Tím byla Českomoravská komora pro pozemkové úpravy ustavena.

2.1. Zápis z první valné hromady z 7.12. 1990

Valná hromada dne 7. 12. 1990 konaná v Brně, přijala usnesení k další činnosti a způsobu fungování Komory do přijetí zákona ČNR o inženýrských komorách, který je připraven od listopadu 1990.

Po zjištění stavu v legislativě na MŽP, MZe, ČÚGAK a v zákonodárných sborech byla prozatím Komora registrována, podobně jako později Česká komora geodetů a kartografů, Ministerstvem vnitra ČR dne 22. 3. 1991, podle zákona FS 83/199 Sb. o sdružování občanů.

Organizační, odborný, profesní a autorizační program Komory je zatím na bázi zájmové profesní organizace, s cílem zapojit se plně do činnosti inženýrských komor po přijetí příslušných legislativních norem. Od listopadu 1990 do března 1992 bylo připraveno několik návrhů zákonů o inženýrských komorách, schválen není zatím žádný.

V současné době má Českomoravská komora pro pozemkové úpravy 362 řádných členů, z toho v roce 1991 od 1. 7. platilo jednorázové vložné 238 členů.

Oblastní pobočky byly předběžně ustaveny a zpráva o nich bude přílohou této zprávy. Členskou základnu tvoří převážně profese zemědělec, geodet, vodohospodář, lesní ing., urbanista, krajinář. V Komoře je většina aktivních projektantů, pracovníků Okresních pozemkových úřadů a dalších odborníků ze státní správy a dalších organizací.

2.2. Odborná činnost komory po jejím založení

Odborná skupina pro přípravu zákonů a metodik pracovala na návrzích zákonů „o půdě“ a „o pozemkových úpravách a úřadech“ ve spolupráci s MZe ČR. Zejména ing. Gallo, ing. Burian, ing. Fanta, ing. Knížek, dále ing. Novák, ing. Janěček, RNDr. Ing. Kynčl, ing. Polách, Doc. Sedlák a další.

Tvorba metodiky k jednoduchým pozemkovým úpravám byla organizována MZe ČR za účasti některých fyzických osob, které jsou členy Komory. Komora zde jako oficiální partner MZe nevystupovala. Metodické postupy v oblasti projektování pozemkových úprav by měly být předmětem zpracování více odborníků, včetně širší odborné diskuse. Komora je schopna tuto činnost zajistit, vzhledem k celoplošně rozmístěné členské základě všech profesí. Prosazování reálných postupů a formulací v zákonech u poslanců zákonodárných sborů prováděli členové Komory před schvalováním, v průběhu schvalování i pro přijímání novel.

Vzdělávání s cílem odborného růstu členů i příznivců a přípravy na zkoušky zvláštní způsobilosti. Po dohodě s MZe – odbor ing. Zdeňka Černého, za účasti ing. Pavla Galla, později ing. Knížka, CSc. – uspořádala Komora spolu s MZe ČR (odborná garance) a ve spolupráci s dalšími organizacemi (organizační garance) vzdělávání zájemců o pozemkové úpravy, které končilo písemnou závěrečnou prací účastníků vzdělávání. Tato písemná práce měla být předložena ke zkouškám zvláštní způsobilosti pro navrhování pozemkových úprav jako jeden z podkladů. Tak bylo dohodnuto na jednání za účasti ing. Galla, ing. Knížka, CSc. a ing. Kopicové za MZe a ing. Polácha za ČMK a tuto dohodu potvrdil ředitel odboru ing. Zdeněk Černý.

Čtyřdenní základní vzdělávací kurz měl předem projednanou náplň s lektory s odborným garantem – MZe ČR ing. Gallo, členy představenstva Komory a předsedou dozorčí rady:

Blok č. 1: Projektování a realizace pozemkových úprav v návaznosti na stávající (připravované) legislativní normy, zákony.

Blok č. 2: Geodetické činnosti, evidence nemovitostí

Blok č. 3: Ochrana a tvorba životního prostředí, půda, BPEJ

Blok č. 4: Obnova vesnice, stavební zákon, územní plánování

2.3. Stanovy Českomoravské komory pro pozemkové úpravy (registrace Ministerstva vnitra provedena dne 22. 3. 1991):

Českomoravská komora pro pozemkové úpravy je jednotná výběrová a tvůrčí společenská organizace odborníků v oboru pozemkových úprav. Článek 1 – Poslání a cíle:

1. Zajišťování společenské a profesní garance kvality prací v oboru pozemkových úprav s plným respektováním vlastnických vztahů k půdě a celospolečenských zájmů, především v ochraně životního prostředí a krajiny.
2. Obhajoba oprávněných zájmů členů komory.
3. Koordinace odborníků všech profesí, majících vztah k pozemkovým úpravám a účelné spojení odborných zájmů členů s celospolečenskými požadavky, potřebami a cíli.

2.4. Zkoušky zvláštní způsobilosti

Představa odborníků sdružených v komoře na jaře roku 1991 byla, že tak jako v jiných inženýrských oborech a ve svazu architektů, bude ČMKPÚ udělovat jako stavovská organizace úřední oprávnění, nebo autorizaci pro projektování pozemkových úprav. Toto však se nepodařilo prosadit ani v rámci společnosti inženýrů, ani v následujících jednání s ministerstvem. Nebyla ani politická vůle vytvářet profesní komory.

Osobní dopis předsedy komory Ing. Polacha všem členům Čm. Komory pro pozemkové úpravy:

Vážený pane,

Vaše členství v komoře eviduje od účasti na Valné hromadě dne 7.12.1990 v Brně, případně od data písemné přihlášky dopisem nebo tiskopisem, podle dřívějšího data. V současné době zajišťuje MZe ČR ve smyslu zákona ČNR 284/1991 Sb., § 13, odstavec c) ověřování zvláštní odborné způsobilosti k projektování pozemkových úprav. Po dohodě s MZe ČR zajišťuje odbornou a organizační garanci profesní přípravy ČMK, která předá kompletní podklady MZe, včetně přihlašování ke zkouškám.

Zkoušky za MZe zajišťuje Ing. Kopicová, z Pozemkového úřadu MZe ČR profesně Ing. Gallo. Ve zkušební komisi je vždy přítomen člen Čm Komory jako člen komise – tito členové ČMK jsou odborně proškoleni a odsouhlaseni MZe, jako Pozemkovým úřadem ČR.

Předseda ČMKPÚ Ing. Polach

V témže roce založení komory byl ČMKPÚ zpracován návrh statutu zkušební komise při zkouškách zvláštní způsobilosti pro navrhování pozemkových úprav. Kompetence ke jmenování členů zkušební komise měl ředitel Ústředního pozemkového úřadu a testy zpracovávali vybraní odborníci v různých oborech pozemkových úprav, kteří byli členy ČMKPÚ. Samotné oprávnění udělovalo podle platného zákona MZe ČR. V období po roce 1998 se dokonce zkoušky neprováděly a oprávnění se udělovalo na základě dosaženého vzdělání a praxe a to nejen podnikatelům, ale i úředníkům na pozemkových úřadech.

3. VZNIK POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ V ČERVNU ROKU 1991

3.1. Zákon a instituce

21. 6. 1991 vešel v platnost zákon o půdě, který však měl minimálně roční zpoždění. Předcházely mu dlouhé a urputné diskuse v parlamentu, kdy do legislativy ještě výrazně zasahovali komunisté. Diskutovalo se o tom, zda je pro Českou republiku vhodná pozemková reforma resti-

tuce zemědělského majetku, vzhledem k relativně krátkému období 40 let, kdy byl přerušeny vlastnický vztah k půdě. Bylo rozhodnuto, že budou provedeny restituce nemovitého majetku. Dále byly diskutovány způsoby náhrad za nevydané pozemky nebo budovy, kdy zhodnocení či znehodnocení budov bylo vyčíslováno, kdežto znehodnocení půdy nikoliv. Také již tehdy proběhla diskuse o tom, zda pozemkové úřady mají zároveň zastávat funkci pozemkových fondů nebo pozemkové fondy mají být zřízeny samostatně. Diskuse o tom, pod jakým rezortem mají být zřízeny pozemkové úřady, nakonec dopadla tak, že pro nezáměr tehdejšího ministra zemědělství byly pozemkové úřady zřízeny pod Ministerstvem vnitra jako samostatné referáty okresních úřadů. Jelikož se jednalo o federální zákon o půdě, na Slovensku vznikaly odlišně od České republiky pozemkové úřady pod Ministerstvem zemědělství, což od samého začátku nastartovalo různé směry vnímání procesu. S odstupem času se potvrdilo, že rozhodnutí zařadit pozemkové úřady pod Ministerstvo vnitra bylo správné. Pozemkové úřady se rychle naučily správní řízení a měly příslušné technicko-hospodářské zázemí.

Prvním ředitelem ústředního pozemkového úřadu byl Ing. Zdeněk Černý. Volba tohoto zkušeného projektanta a dlouholetého zaměstnance Agroprojektu Praha, byla správná. Znal obor a patřil k významným odborníkům, kteří spolupracovali již před rokem 1989 s Oddělením ochrany půdy na Ministerstvu zemědělství a výživy. Jeho znalost oboru a zároveň ministerského prostředí na Těšnově přispěla k úspěšné restrukturalizaci a organizaci odboru, který měl dvě oddělení. Restitucí a pozemkových úprav. Zároveň plnil odbor funkci ústředního orgánu ochrany a péče o půdu, do doby než byly kompetence převedeny na nově vzniklé Ministerstvo životního prostředí.

V počátcích existence tohoto odboru, který se později stal sekci, výrazně ovlivnili spolupráci s ČMKPÚ Ing. Pavel Gallo, Ing. M. Knížek CSc., Ing. Helena Kmentová a Ing. Kamil Kaulich, který byl dlouhá léta zástupcem vrchního ředitele a v roce 2011 pak tuto funkci přímo zastával.

3.2. První pokusy o jednotnou metodiku pozemkových úprav

Projektční praxe ani úřední postupy neměly kromě zákona o pozemkových úpravách č. 284/1991 Sb. o 16 § na 4 stránkách a Vyhlášce MZe ČR č. 427/1991 Sb. o 2 stránkách žádné podrobnější metodické pomůcky. Vznikaly tak spontánně metodiky pro jednoduché pozemkové úpravy na jednotlivých pozemkových úřadech jako na Plzni-jihu, nebo v Kutné Hoře a dalších. Bylo to období úzké spolupráce projektantů sdružených v ČMKPÚ a úředníků, kteří byli v řadě případů rovněž členy komory. Při společné metodologii se využívaly zkušenosti projektantů z období souhrnných pozemkových úprav a hledalo se řešení i s pracovníky katastrálních úřadů.

Z dopisu vedoucího referátu pozemkových úprav Okresního úřadu Plzeň jih vedoucímu oddělení péče o půdu na Ústředním pozemkovém úřadě MZe ČR.

Návrh doplnění a prohloubení vyhlášky o pozemkových úpravách případně prováděcí metodiky pro pozemkové úpravy.

Vážený pane,

vzhledem k tomu, že jsme na našem OPÚ se začali zabývat metodou provádění pozemkových úprav, dovolujeme si Vám poskytnout doplňky pro připravovanou vyhlášku, nebo podklad pro vytvoření metodické příručky pro projektanty.

Naše doplňky se týkají zvláště členění prací § 2 a náležitostí pozemkových úprav § 3, § 4, kvality pozemků § 6 a celé

přílohy č.I. Doplnky jsme formulovali jen obecně, formou osnovy, rozdělené na část majetkoprávních změn a část týkající se ekooptimalizace území. Pokud tento náš příspěvek nevyužijete, prosíme laskavě o stanovisko k odbornému zpracování, případně možnosti interního využití při provádění, organizování a kontrole procesu pozemkových úprav v našem okrese.

Za Okresní Pozemkový úřad Plzeň Ing. Václav Mazín

4. ZALOŽENÍ ČASOPISU POZEMKOVÉ ÚPRAVY V ROCE 1991

Pokud má být obor uznán ve vědeckých a stavovských organizacích, měl by mít svoji metodiku, názvosloví, učební texty, logo a pokud možno časopis. Toho si aktéři průkopnických začátků obnoveného oboru pozemkových úprav byli od počátku založení komory vědomi. Po aktivitě na tvorbě zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech v roce 1990 a 1991, se pozornost zaměřila na shromažďování prvních zkušeností s pozemkovými úpravami, tak aby bylo možné sjednotit postup jejich provádění v rámci České republiky pomocí metodiky. Tato právní norma na nejnižším stupni musela vycházet ze zákona a vyhlášky, ale zároveň sloužila k návrhům pro novelizaci vyšších norem. Problém však byl v tom, že zpočátku se pozemkové úřady zabývaly především restitucemi zemědělských nemovitostí a do pozemkových úprav, i když již platil „zákon o půdě“, se nikomu moc nechtělo.

Velmi záslužným počinem pracovníků Odboru pozemkových úprav a péče o půdu ministerstva zemědělství ČR bylo založení odborného časopisu Pozemkové úpravy, který sehrál v počátcích novodobých pozemkových úprav významnou roli. Pracovníci ministerstva Ing. M. Knížek, CSc. a Ing. Pavel Gallo okolo sebe shromáždili odborníky z vysokých škol a výzkumných ústavů, kteří se problematikou pozemkových úprav a navazujících oborů zabývali v minulosti. Postupně k těmto odborníkům pak přibývali opravdoví průkopníci z projekční praxe a to jak z řad projektantů, tak i z řad pracovníků na pozemkových úřadech. Zvláště ti z úředníků, kteří dříve pracovali jako projektanti, bonitéři, pedologové, nebo investoři byli pro počínající pozemkové úpravy důležitými osobami.

Ing. Pavel Gallo byl autorem loga pozemkových úprav, které se stalo značkou pro komoru, ale i do roku 2011 i Ústředního pozemkového úřadu. Jen tu metodiku pozemkových úprav se nedařilo sestavit. Tak jako v historii v období 1849–1920 probíhaly pozemkové úpravy na Moravě a v Čechách rozdílně. Proto bylo pro Ústřední pozemkový úřad, jako metodický orgán problematiky vydat jednotnou metodiku postupu provádění pozemkových úprav.

Úvodní slovo prvního čísla časopisu od Ing. Miroslava Knížka, CSc., září 1992:

Odbor pozemkových úprav a péče o půdu ministerstva zemědělství ČR pověřil AGRO-GEO, konsorcium geodetů a projektantů pozemkových úprav, periodicky připravovat soubor informací pro odbornou veřejnost v oboru pozemkových úprav. Snahou je postupně soustředit a publikovat názory, zkušenosti a úvahy předních odborníků a specialistů z tohoto oboru a doplnit je zkušenostmi a názory z praxe, zejména pozemkových úřadů, projektantů a dalších účastníků řízení pozemkových úprav.

Předkládáme Vám první vydání a byli bychom rádu, kdybyste reagovali svými náměty a návrhy, jak tento soubor informací zaměřit, aby se stal skutečným přínosem pro praxi. Náměty a návrhy a připomínky zasílejte na ministerstvo zemědělství ČR, odbor pozemkových úprav a péče o půdu – Ing. M. Knížek, CSc.

Redakce

Časopis Pozemkové úpravy – prosinec 1992:

Mezinárodní konference „Pozemkové úpravy v roce 1992“ se ve spolupráci zemědělské společnosti, ministerstva zemědělství a Agroplánu Písek uskutečnila ve dnech 5.–7. 10. 1992 v Ještěbce na Lipně. Odbornou náplň mimo přednášejících z ČSFR zabezpečili i zahraniční lektori z ministerstva zemědělství Bavorska a pozemkových řadů z Regensburgu a z Landau a.d. Isar z SRN a z Rakouska. Zájem značně přesáhl kapacitní možnosti a dle vyjádření mnoha účastníků byla akce velmi úspěšná.

Ing. Zdeněk Burian

Poznámka: Konference byla mezinárodní díky účasti slovenských zástupců Stavební fakulty STU Bratislava, ale vlastně mezinárodní nebyla, protože jsme byli ještě ve společné federativní republice.

Časopis Pozemkové úpravy – úvodní slovo 2. Ředitele Ústředního pozemkového úřadu:

Vážení čtenáři,

musím reagovat na poděkování redakce tohoto časopisu v minulém čísle panu Ing. Zdeňku Černému, bývalému řediteli odboru pozemkových úprav a péče o půdu, v souvislosti s jeho odchodem do důchodu.

Tuto nelehkou funkci jsem po něm převzal. Převzal jsem odpovědnost za tak náročný a rizikový úsek, kterým restituční zemědělského a lesního majetku a pozemkové úpravy v tomto období jsou. Převzal jsem řízení zemědělských vodních toků a meliorací v době jejich privatizace a tvorby nové legislativy. Převzal jsem stovky odvolání a dalších nevyřízených spisů, kterými je náš odbor zavalen, kterých stále přibývá a jejichž vyřízení se zpožďuje.

Převzal jsem ale i skupinu pracovníků, odpovědných, odborně zdatných a nadšených pracovníků, na které se mohu spolehnout. A nemyslím tím jen pracovníky svého odboru, ale i Vás na okresních pozemkových úřadech. Při mnoha setkáních s Vámi jsem stále přesvědčován o Vašem nebyvalém zájmu o problematiku a o Vaší rostoucí odbornosti. Ve výčtu těch, kteří se účastníte toho dějinného procesu nápravy majetkových křivd a pozemkových úprav, nemohu vynechat Vás, pracovníky evidence půdy na zemědělských a lesních organizacích, projektanty pozemkových úprav, geometry, znalce, pracovníky katastrálních úřadů, archivů, finančních referátů a další. Bez Vaší obětavé práce by se činnost pozemkových úřadů nemohla tak rychle a úspěšně rozvinout.

Záměrně jsem se v tomto svém úvodním článku nenechal strhnout k závažným odborným závěrům, koncepcím, prognózám budoucnosti naší práce. Myšlenky a náměty teprve zraje a další číslo tohoto časopisu vyjde po prázdninách.

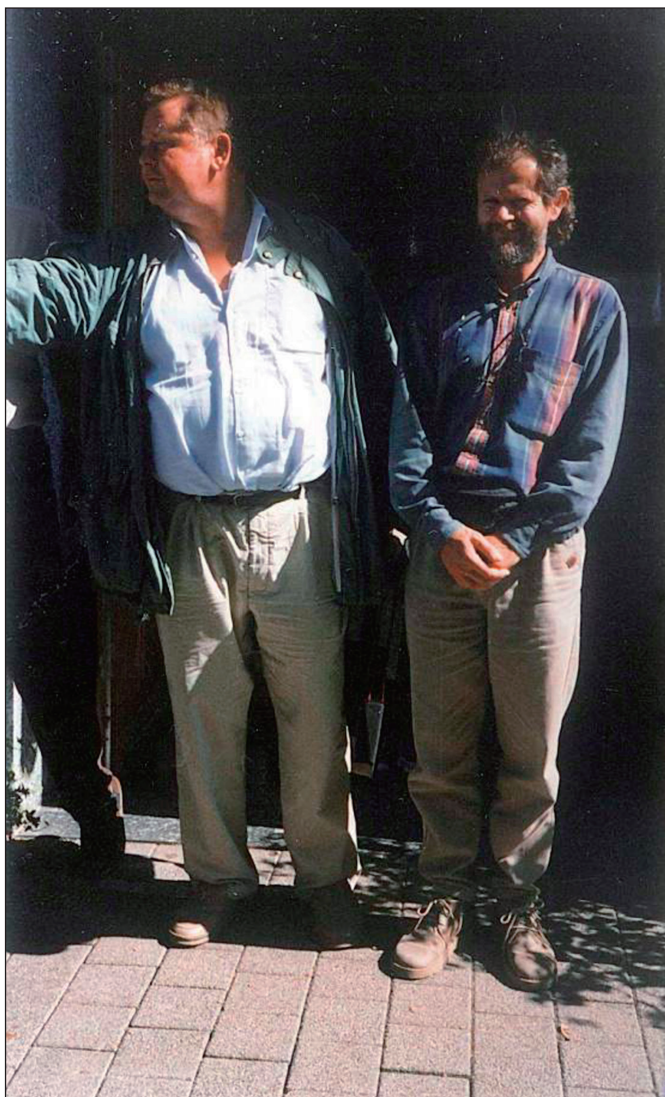
Berte proto tento článek jen jako připomenutí, že funkce ředitele ústředního pozemkového úřadu byla obsazena. Berte jej jako mé poděkování a projev úcty Vám všem, kteří v pozemkové problematice pracujete.

Mnoho zdraví, pracovního uspokojení, vytrvalosti a spokojenosti ve Vašich rodinách.

Ing. Stanislav Jelen,
ředitel ústředního pozemkového úřadu

(Foto: str. 10)

Ředitel pozemkového úřadu v Regenzburgu pan Rauprich
a ředitel pozemkového úřadu v Plzni pan Mazín.
Rozdíl je evidentní. (exkurze v Bavorsku 1994)



5. NAVÁZÁNÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBORU POZEMKOVÝCH ÚPRAV

Tradiční mezinárodní spolupráce představitelů ministerstva zemědělství a výživy v oboru pozemkových úprav do roku 1991 byla navázána pouze s Polskem, konkrétně s katedrou geodzie z univerzity v Krakově. Tato spolupráce trvá do současnosti a Dr. hab. Ing. Wojciech Prezegon je členem redakční rady časopisu Pozemkové úpravy. Dokonce jsou některé výsledky a metody pozemkových úprav z České republiky vyučovány na krakovské univerzitě. Později byl navázán kontakt se slovenskými kolegy s Ing. Jozefem Vanekem ředitelem odboru pozemkových úprav Ministerstva podohospodárstva SR a doc. Ing. Zlatnicou Muchovou, Ph.D., z katedry krajinného plánovania a pozemkových úprav z Fakulty zahradnictva a krajinného inžinierstva SPÚ v Nitre.

V roce 1991 však byla potřeba získat rychle zkušenosti ze států, které měly podobné společenské zřízení a agroekologické podmínky jako v Čechách a na Moravě. Hlavně bylo nutné se co nejdříve poučit o řešení vlastnických výměn pozemků a navrhování takzvaných společných zařízení. Jediný zdroj informací, který využívala pracovní skupina při Ústředním pozemkovém úřadě připravující novely zákona o pozemkových úpravách, byl zákon z 30. 11. 1911 č. 13 „o scelování hospodářských pozemků“ pro Markrabství Moravské a zákon z 21.3. 1948 „o některých technicko-hospodářských pozemcích“ Československé republiky.

Již na sklonku 90. let minulého století přicházeli kusé informace o procesu obnovy venkova v sousedním Ra-

kousku a Bavorsku, které reagovaly na zhoršující se situaci malých vesnic a zemědělských podnikatelů. Jedny z prvních kontaktů byly již před rokem 1989 navázány s německými sousedy na okrese Domažlice. Po založení pozemkových úřadů v roce 1991 pracovníci na okresech Domažlice, Plzeň-jih a pak i Klatovy navštívili opakovaně pracoviště pozemkového úřadu v Landau a.d. Isar a poté i ředitelství bavorského ministerstva zemědělství v Regenzburgu. Získané poznatky od bavorských kolegů byly neocenitelné a pomohly nastartovat proces pozemkových úprav v Čechách. Došlo i na výměnu návštěv a to v roce 1992 v Klatovech a pak exkurzí po realizovaných pozemkových úpravách v Olešné na Plzni-jihu.

V roce 1992 byli kolegové z bavorské strany kontaktováni s ředitelem Ústředního pozemkového úřadu Ing Stanislavem Jelenem a předsedou ČMKPÚ Ing Zdeňkem Burianem. Pan ředitel Dip. Ing. Norbert Rauprich ředitel úřadu pro územní plánování Landau a.d. Isar z Bavorska byl čestným členem 3. Konference pozemkových úprav v Jestřábí, čímž tato konference v roce 1993 mohla být prohlášena za mezinárodní. Následovalo dvacet let přátelství a výměny zkušeností na poli pozemkových úprav, obnovy venkova a rozvoje zemědělství. V této mezinárodní spolupráci pomáhala komoře Česká zemědělská společnost, sekce pozemkové úpravy, která sídlila v Praze na Novotného lávkách a měla zkušenosti s pořádáním seminářů a navazování mezinárodních kontaktů. Po panu řediteli Rauprichovi byli navázány kontakty s Dipl. Ing. Johannem Hiererem, Dr. Peterem Hancenclovem a Dr. Josefem Janouchem.

V roce 2002 byla navázána spolupráce s kolegy v Horním Rakousku konkrétně s prof. Mayerhoferem z Pozemkového úřadu v Linci a rakouským atašé pro zemědělství v Praze panem Dr. Peterem Hancevenclem. Přes tyto kontakty byly organizované exkurze v rámci konferencí v Jestřábí a také účast na seminářích ve Strážnici.

Profesní životopis nástupce Skopalíka Ing. Zdeňka Buriana, který se významně zasloužil o mezinárodní spolupráci

Narozen v r. 1932 ve Studené na Českomoravské Vysočině, maturoval v nedaleké Telči na reálném gymnasiu a ve studiu pokračoval na ČVUT Praha, fakultě zeměměřičské. Po promoci v r. 1957 nastoupil do krajského Agroprojektu v Jihlavě, kde pracovat až do r. 1991, i když podnik měnil názvy. Pracoval jako zeměměřič, projektant, vedoucí projekce, byl předsedou závodní rady. Po r. 1968 byl označen za třídního nepřítele, zbaven všech funkcí, nesměl publikovat. Svou činnost proto přenesl do mnoha zájmových a společenských organizací. Uvažujeme-li jen odborné, tak v r. 1957 pomáhá založit samostatnou sekci pozemkových úprav při ČSVTS, později se stal jejím předsedou. Spoluorganizoval celostátní konference PU střídavě v českých zemích a na Slovensku.

V červenci 1991 je jmenován vedoucím Pozemkového úřadu v Jihlavě. Stává se členem poradního sboru ÚPÚ (S. Novák, R. Tylš, V. Mazín). Jako mluvčí Asociace přednostů OkÚ a mluvčí pozemkových úřadů zúčastňuje se jednání s vládou ČR o personálním a finančním posílení pozemkových úřadů. Získávají dalších 400 pracovníků a 97 milionů na dovybavení. V r. 1993 iniciuje další posílení.

Ing. Burian přednáší na seminářích, konferencích a školeních, pořádaných různými rezorty vč. MZe ČR a ČVTS.



Externě přednáší pro různé formy studia na VŠZ Brno, na lesnické fakultě Praha, na Vysoké škole finanční a správní, píše zde skripta, školí pro různé pořádací agentury pracovníky místní správy. Pozemkové úpravy propaguje v tisku, rozhlase i televizi. Vystupuje též na celosvětových konferencích FIG – geodetů v Bulharsku a Německu.

Od r. 1992 je lektorem IMS Praha pro zkoušky ZOZ pracovníků státní správy, je členem i předsedou zkušební komise. Je rovněž členem zkušební komise ÚPÚ pro udělování oprávnění k projektování PÚ.

6. PRŮKOPNICKÉ ZAČÁTKY POZEMKOVÝCH ÚPRAV 1991–1998

Pozemkové úpravy byly vždy součástí agrárních dějin. Z historie posledních dvou století je zřejmé, že problémy okolo vlastnických pozemků, ale i stavu krajiny po období socialistické velkovýroby, způsobily vysokou společenskou potřebu obnovení vlastnictví a pozemkových úprav. Z dlouhodobě historického pohledu je dvacet pět let po roce 1989 krátké období pro hodnocení a zároveň chybí patřičný časový odstup. Je ale určitě všeobecná shoda na tom, že toto období z hlediska vývoje půdní držby a procesu pozemkových úprav bylo revoluční.

V roce 1992 vyslovil vizi novodobých pozemkových úprav vědec a badatel Z.Vašků v impaktivním časopise Vesmír: „V rámci komplexních pozemkových úprav a programu obnovy venkova by měl být v širokém rozsahu uskutečněn sice pozdní, ale tím více naléhavý krok k záchraně někdy již posledních přírodních hodnot v krajině. Mělo by dojít i k upevnění historické autenticity profilu krajiny, k záchraně společenské paměti národa zhmotnělé v kulturních památkách.“ (Vesmír, 5/1992). Ano, do komplexních pozemkových úprav se vkládaly velké naděje a očekávání. Možná se všechna nenaplnila a mnohdy došlo k pokřivení cesty nápravy zděděných nepořádků. Ale to nejdůležitější se odehrálo v neviditelné rovině změn myšlení stovek tisíc lidí, kteří se během posledních dvacetipěti let stali účastníky řízení ve věci pozemkových úprav.

6.1. Období jednoduchých pozemkových úprav a prvních staveb polních cest

Na počátku června 1991 sestával Okresní pozemkový úřad z 5 pracovníků, kteří se bohužel rekrutovali většinou z bývalých okresních zemědělských správ. Žádosti o restituce ze strany vlastníků byly napřed stovky a pak tisíce, a do roku 2000 stále přibývaly. K tomu se přidaly žádosti o jednoduché pozemkové úpravy formou bezúplatného zatímního užívání pro vlastníky, kteří se rozhodli pracovat na své půdě a navázat tak na přetrženou tradici svých otců a dědů. Katastrální úřady byly zavaleny objednávkami o provedení identifikace parcel pro účely restitucí, které nebylo možné v řádných lhůtách splnit. Restituenti a žadatelé o pozemkové úpravy vykřikovali, že o svůj majetek přišli do rána, a teď to trvá měsíce. Bylo marné vysvětlovat rozdíl proti minulosti v tom, že dnes je třeba dodržovat zákony a jejich lhůty. Pozemkové úřady byly dokonce napadeny v Zemědělských novinách v září 1992 pro svoji nízkou odbornou úroveň. Následovala návštěva zástupců pozemkových úřadů u ministra J. Luxe, po které se situace zlepšila a byl navýšen stav pracovníků na pozemkových úřadech (Burian, 1992).

Zpočátku zápasili všichni zúčastnění s negramotností v otázkách bývalého katastru nemovitosti, katastrální mrtvola se začala oživovat jen obtížně. První, kdo byli nuceni se ve věci orientovat, byly právě pozemkové úřady, pak advokáti zastupující restituenty a naposledy soudy. Pracovníci pozemkových úřadů museli neustále reagovat na další a další změny v zákoně o půdě, podle toho, jaká strana nebo zájmová skupina se prosadila v parlamentu.

Nebylo snadné obstát ve zprostředkování všech nároků vlastníků a soukromě hospodařících rolníků a zmírnit tak následky některých majetkových krůd, které by měly vést k obnovení osobního vztahu lidí k půdě tak, jak předpokládal v roce 1991 zákon o půdě. V některých případech nedůsledností přednostů okresních úřadů seděli na pozemkových úřadech bývalí zaměstnanci Okresních národních výborů, kteří lidem brali půdu za období totality, nebo straníční aparátníci ze zemědělských správ, které Ministerstvo zemědělství vnutilo přednostům. Ale postupně řada z nich sama odešla, protože nezvládla změnu mentality a pracovní tempo. Pracovníci pozemkových úřadů byli v zaměstnání přesčas, vraceli se z jednání a vytyčování pozemků pozdě v noci a někteří chodili do práce i v neděli.

Ústřední pozemkový úřad jako metodický orgán sbíral první zkušenosti z praxe a snažil se zachytit zpětnou vazbu pro předpisy a informační listy, které začal vydávat. V roce 1991–1995 byly postaveny jedny z prvních polních cest v rámci jednoduchých pozemkových úprav a bylo nutné urychleně nahradit ukvapeně zrušené normy projektování polních cest. I v tomto směru pomáhala v začátcích komora svými vyjádřeními, ale i prvními semináři, jako například v roce 1998 v Příbrami, kde se setkávali zástupci projektantů, úředníků a stavebních firem, které měly první zkušenosti s výstavbou polních cest v rámci pozemkových úprav. Tento seminář uspořádala komora ve spolupráci s ÚPÚ. Při této výměně zkušeností bylo využito poznatků z výstavby cest na okresech v Kutné Hoře, Praze západ, Hradec Králové, Semily, Rokycany, Plzeň město a Domažlice, ale také na Moravě v okresech Jeseník a Šumperk. V této době již bylo postaveno v rámci pozemkových úprav 380 km cest. Cena za km polní cesty se tehdy pohybovala okolo 1,7 mil. Kč. Výsledky semináře byly využity při návrzích metodik ale i normy polních cest společně s ČVÚT Praha (Ing. P. Gallo, Ing. Vebr, stavební fakulta ČVÚT Praha)

Z dopisu ředitele Ústředního pozemkového úřadu vedoucímu referátu pozemkového úřadu Plzeň-jih



Vážený pane,

Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad připravuje v oboru pozemkových úprav technické informace zaměřené pro potřeby odborné praxe.

Uvedené inf. listy byly koncipovány jako pomůcka, obsahující základní informace a orientace v oboru. Při jejich zpracování jsme vzali v úvahu tu skutečnost, že projektantem polních cest se nemůže stát ten, kdo uvedené inf. listy prostuduje, neboť k zvládnutí této problematiky je třeba hlubších znalostí a zkušeností. Proto jsou některé pasáže uvedeny ve stručné formě, která předpokládá určité znalosti a přehled z odborné literatury.

Prosíme Vás o vyjádření k obsahu inf. listů i formě zpracování a posouzení, zda tento rozsah pro praxi postačí, nebo zda bude vhodné inf. listy doplnit.

Ing. Stanislav Jelen,
ředitel ÚPÚ

6.2. První komplexní pozemkové úpravy a propagace oboru

Přesto po deseti letech bylo možné konstatovat, že bylo vydáno 97,5% půdy restituentům. Byl to pro zasvěcené odborníky obdivuhodný výkon vzhledem k původním prognózám, kdy jedna z variant uvažovala, že soudy by tyto restituční prováděly 20 – 30 let (Burian, 2011). Dále bylo možné po deseti letech konstatovat, že formou jednoduchých pozemkových úprav na bázi uživatelských vztahů byla přidělena půda soukromě hospodařícím rolníkům tak, aby mohli začít podnikat. Kritika ze strany některých občanských sdružení vlastníků půdy a zemědělců, směřovaná na to, že tyto jednoduché pozemkové úpravy bez vlastnických výměn stály stát 3 miliardy, je bez znalosti tehdejšího stavu věcí. Nebylo totiž možné vyměňovat vlastnické pozemky, jestliže nebylo katastrální území restitučně čisté. Čekat na přidělení půdy do doby provedení restituční nebylo v období 1991 – 1998 možné a apelovat na dohodu vlastníků v mnohých případech nešlo. Zásadní přínos však toto období jednoduchých pozemkových úprav byl v tom, že pracovníci pozemkových úřadů se učili jednat s vlastníky pozemků, hledat řešení a získat si jejich důvěru. Zde jsou počátky kultivace těchto partnerských vztahů mezi pozemkovými úřady, vlastníky, obcí a ostatními správními úřady (Mazín, 1991).

Za toto období restituční a jednoduchých pozemkových úprav byl tak učiněn nutný a nezbytný krok dozadu, kterým se obnovilo vlastnictví zemědělcům, aby společnost mohla vykročit vpřed na cestu komplexních pozemkových úprav.

Proces komplexních pozemkových úprav probíhal odlišně na Moravě a odlišně v Čechách, což bylo dáno geomorfologickými podmínkami, ale také připraveností katastrálních úřadů a pozemkových úřadů. Už v roce 1994 byly dokončeny první komplexní pozemkové úpravy, a to v Kutné Hoře (Přítoky, Hydroprojekt Praha, Ing. Doležal) a na okrese Plzeň – jih (Olešná, Agroprojekt Pardubice, Ing. J. Tměj, Ing. B. Němec a Georeal Plzeň, Ing. K. Vondráček). V Olešné tato komplexní pozemková úprava byla dokonce provedena obnovou katastrálního operátu a dokumentace obsahovala plán společných zařízení. Další komplexní pozemková úprava byla v Hradci Králové v roce 1995 (Roudnice). Zajímavostí je, že stavba první polní cesty byla provedena v Olešné u Nezvěstic na Plzni – jihu již na podzim roku 1991. Podobně první biokoridory, poldry a zasakovací pásy byly realizovány v Přitocích u Kutné Hory v roce 1993. Větší nádrže biocentra a biokoridory pak pozemkový úřad vybudoval na okrese Hradec Králové v Lybraticích, Výrové, Čerňovu a Roudnici, v roce 1993–1996.

Na Moravě první komplexní pozemková úprava proběhla na okrese Břeclavi v roce 2000 a na okrese Hodonín (Dobré pole a Žeraviny). Také v obci Unanov byly Agroprojektem Brno, (Ing. Papoušek) prováděny práce na vlastnických výměnách. Do této doby na Moravě byla využívána tzv. bloková metoda, kde se formou geometrických plánů zapisovaly do katastru nemovitosti části katastrálních území o velikosti do 100 nebo 150 ha.

Výňatek z prvního propagačního materiálu „Výsledky komplexní pozemkové úpravy v Olešné“ MZe ČR 1996, Česká zemědělská tiskárna s.r.o. Praha

Pozemkové úpravy jsou dlouhodobý finančně náročný proces s potřebou vysokého stupně koordinace všech prací, činností a navazujících oborů. Zároveň nelze docílit úspěchu bez kooperace všech zúčastněných týmů projektantů, odborníků, kulturně-technických inženýrů, geodetů, pedologů, stavařů a souhry všech úředníků, státních orgánů a v neposlední řadě i obce. Komplexní pozemková úprava není akce státních orgánů, ale proces vyvolaný zájmem vlastníků a oprávněnou společenskou potřebou.

Lze konstatovat, že naprogramované cíle komplexní pozemkové úpravy byly v roce 1996 splněny i přes značné problémy a překážky, které byly odstraněny jen za cenu enormního nasazení všech zúčastněných. Zpomalil se odtok povrchové vody z území a zvýšilo se její zasakování, zvýšil se podíl trvalých porostů, které celkově stabilizují přírodní prostředí, snížil se odnos jemných částic z půdy formou plošné eroze a vložila se kultura do prostoru, čímž se obnovil ráz z mozaikovitého členění. Také se otevřely nové pohledy, horizonty a dominanty pro návštěvníka krajiny, což zprostředkovaly nově vybudované polní cesty a lávka přes potok.

Z hlediska ekologické stability krajiny se propojily stávající biocentra a biokoridory do územního systému. Jedná se zejména o zprovoznění biologických opatření na biokoridorech a interakčních prvcích, ale i následnou údržbu a opravy na všech vybudovaných „společných zařízeních“ z účelových dotací státu jako jsou polní cesty, brody, hospodářské vjezdy na pozemky, hraniční stromy, linie keřů, zalesněné a zatravněné pozemky a další.

Pozemková úprava v Olešné byla vyvolaná potřebou, zájmem vlastníků a aktivních zemědělců a teprve po její realizaci lze tvrdit, že byla ukončena restituční zemědělského majetku. Pozemková úprava jako správní řízení obnovuje vztah lidí k půdě, probouzí základní principy vlastnictví a pozemkového práva ve společnosti, která na tyto věci po půl století totality zapomněla. Bohužel také vyvolává negativní projevy sobeckého prosazování soukromých zájmů v oblastech života, kde by měl být zájem veřejný. Negativní jsou projevy vandalizmu na vysázených keřích a stromech, poškozování cest při stavbě podzemních vedení různých firem. Systémově chybí finanční fondy na údržbu a opravy polních cest vybudovaných při pozemkových úpravách a převedených do vlastnictví obce.

Věřím, že Olešná se stala příkladem pro ostatní obce, vlastníky a státní orgány v prosazování řádu do vztahu lidí k půdě, vlastnictví a domovu, a že pozemkové úpravy se v našem státě postupně stanou nástrojem revitalizace krajiny a zpomalení degradace přírodních zdrojů. Ať se naše venkovská krajina a srdce lidí přemění s pomocí Boží z pouště na zahradu.

Komisař V. A. Mazín

Tyto první výsledky nadšených průkopníků pozemkových úprav byly docíleny především proto, že od samého počátku existence pozemkových úřadů Plzeňského kraje navštěvovali pracovníci pozemkové úřady v Regensburgu a v Landau v sousedním Bavorsku. Získané zkušenosti německých kolegů pak byly promítány nejen do praxe, ale také do novel zákona o pozemkových úpravách, který byl tehdy v plenách. Tito průkopníci komplexních pozemkových úprav ze stran jak pozemkových úřadů, tak ale i projektantů a geodetických firem, skládili převážně jen kritiku. Jednak z vlastních řad ostatních pozemkových úřadů, které v tom viděly něco nadbytečného a samy byly zatíženy břemenem restituční, ale také ze strany katastrálních úřadů, které byla také zavaleny žádostmi o podklady, a zároveň ještě měly zapisovat nové výsledky katastru nemovitostí. Zpočátku byla nedůvěra ze strany rezortu geodetrie k těmto pokusům o nové mapování extravilánu. Také ze strany zemědělských družstev a vznikajících akciových byl odpor k rozdělování půdních bloků realizací společných zařízení. Referáty životního prostředí kritizovaly stavby zpevněných cest a sázení stromů, které nebylo ve shodě s jejich představami. Obce v některých případech zpočátku viděly v předávaných stavbách a opatřeních pouze starost. Byly kritizovány cesty, které končí uprostřed pole, bez pochope- ní širších souvislostí a finančních předpisů omezujících investice mimo obvod pozemkových úprav. A hlavně byla

kritizovaná těmi, kteří nebili ochotni se nechat poučit, celková finanční náročnost a zdoluhavost pozemkových úprav.

Ale objevily se v této době i kladné ohlasy, především od zasvěcených vzdělaných odborníků z výzkumu a univerzit, ale i osvícených starostů především malých obcí,

kteří kromě pozemkových úprav nedosáhly na jiné dotační programy. Obce se tak postupně staly nejbližšími partnery pozemkových úřadů v jejich sociálním prostředí. Ale to už věděl Skopalík v roce 1854 jako starosta obce Záhlinice na Moravě, prosazující pozemkové úpravy (Kubačák, 1997).



Po návštěvách několika poslanců, přednostů okresních úřadů, vedoucích pozemkových úřadů z Čech a Moravy, a náměstka ministra životního prostředí zavítal dne 28. 4. 1998 do Olešné u Nezvěstic i pan místopředseda vlády a ministr zemědělství Ing. Josef Lux (uprostřed).

V roce 1994 navštívil ukončenou komplexní pozemkovou úpravu v Olešné u Nezvěstic místopředseda vlády a ministr zemědělství Ing. Jozef Lux. Při prohlídce nově vybudovaných polních cest a biokoridorů se pozdravil s hospodařícími zemědělci, starostou obce a zástupci Agrární komory. Tato návštěva inspirovala pracovníky Ministerstva zemědělství k zadání propagačního materiálu u České televize. Odborným poradcem při zpracování videozáznamu byl Ing. Kamil Kaulich zástupce ředitele Ústředního pozemkového úřadu. Zkrácený záznam pak byl součástí 8. Zemědělského magazínu, kde výsledky pozemkových úprav komentovali vedoucí pozemkových úprav a to za okres Hradec Králové, Roudnice Ing. Radek Tylš, okres Kutná Hora, Pítkov Ing. Petr Láznovský, okres Jihlava, Spelov Ing. Zdeněk Burian a okres Plzeň-jih Ing. Václav Mazín. K výsledkům pozemkových úprav se v tomto historickém dokumentu vyjadřovali také starostové obcí. Propagační materiál ČT 1 byl ve zkrácené podobě využit v roce 2015 při příležitosti setkání projektantů pozemkových úprav a pozemkových úřadů v Kněžicích na Nymbursku.

7. OBDOBÍ TVŮRČÍHO HLEDÁNÍ a formulace DLOUHODOBÝCH CÍLŮ 1994–2004

Přesto ještě v roce 1998 nebylo ústřednímu pozemkovému úřadu jasné, zda komplexní pozemkové úpravy jsou ta správná cesta k dořešení křivd na vlastnicích, způsobených předcházejícím obdobím totality. Především se obával metodicky náročného procesu, komplikovaného správního řízení a především odvolání, které by ústředí muselo řešit, včetně soudních sporů. Na druhé straně tyti průkopníci vyvolali zdravou žárlivost ostatních pozemkových úřadů a přirozeně tak vznikla soutěživost, která vedla k rozšíření komplexních pozemkových úprav v celé České republice.

7.1. Období přípravy na vstup do EU 1998 – 2003

Toto období přípravy na vstup do Evropské unie lze charakterizovat jako období konjunktury a dostatku finančních zdrojů. V rámci České republiky vznikly rezortní programy, které umožňovaly čerpání finančních zdrojů pro

provádění pozemkových úprav, a to především realizaci společných zařízení. Jednalo se o MŽP ČR – revitalizace říčních systémů a péče o krajinu, SFŽP – protierozní opatření a ŘSD – koordinace a spolupráce při stavbách dálnic a železnic. Dále bylo možné čerpat na realizaci společných zařízení z předvstupního fondu SAPARD a později začal na provádění pozemkových úprav uvolňovat finance i PF ČR (nedokončené přiděly a scelení). Tehdy rozhodovala o výkonu pozemkových úřadů jejich projekční připravenost a ukončení restitucí v jednotlivých katastrálních územích.

Konečně tak utichla diskuse, zda komplexní pozemkové úpravy jsou tou správnou cestou. Evropská komise znala, co jsou pozemkové úpravy, a poskytovala finanční prostředky především na realizaci společných zařízení, nikoli projekty „na papíře“. Také katastrální úřady pochopily, že pozemkové úpravy obnovují zastaralý, nevyhovující katastrální operát v nezastavěné části katastrálních území a v území s nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením z 60 let. Podobně rezort životního prostředí, ale i správci vodních toků zjistili, že právě formou pozemkových úprav lze realizovat opatření uprostřed postižené zemědělské krajiny, a to především v oblasti revitalizace toků, výstavby biokoridorů a biocenter, mokřadů, nádrží a protierozních opatření. Ale kritici pozemkových úprav opět našli prostor, když převažující realizace společných zařízení patřila polním cestám. Ale situace venkova Čech a Moravy v na přelomu tisíciletí.

Pozemkové úřady v tomto období prokázaly neobvykle vysokou absorpční schopnost oproti ostatním žadatelům z fondů Evropské unie, ale i národních dotačních programů. A při tom všem se v roce 2003 chystala největší reforma veřejné správy v České republice od roku 1850, kdy František Josef I. založil okresní úřady.

7.2. Almanach pozemkových úprav a restitucí v roce 2001

15. července 2001 uplynulo deset let od vydání zákona č. 284/1991 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech podle kterého byly pozemkové úřady při Okres-

ních úřadech pověřeny prováděním restitucí nemovitého zemědělského majetku. Vlastnický vztah potlačený totalitním režimem komunistické vlády, byl součástí *pomocné evidence*, která obsahovala *mapy bývalého katastru nemovitosti a Pozemkové knihy*. To byla ta mrtvá, nežádoucí informace o lidech a jejich soukromém vlastnictví. Vysvětlit některým lidem rozdíl mezi stavem pozemkové knihy a evidence nemovitosti, jinak řečeno vlastnictvím a užíváním byl někdy nadlidský úkol. V roce 2003 udával katastr nemovitostí 15 146 737 parcel zemědělské půdy v České republice. (Mazín, 2004)

Některé pozemky vydat původním vlastníkům nebylo možné, protože je již vlastnila jiná fyzická osoba, nebo byly zastavěné, a proto stát prostřednictvím pozemkového fondu vydával náhradní pozemky ze svého vlastnictví a do dnešní doby nejsou tyto nároky vyrovnány. Restituční nároky mohly oprávněné osoby prodávat, a tak se s nimi začalo obchodovat a spekulovat. Když v červenci 1991 začaly pozemkové úřady fungovat, stála fronta restituentů před kanceláři. Pověstný výrok prvního polistopadového ministra zemědělství zněl: „vezměte krompáč a rozsekněte dveře pozemkového úřadu“. Následovalo období dvaceti let úporné práce úředníků, soudců a zákonodárců. Zpočátku byli vyloučeni z restitucí šlechtici, které rovnostářská společ-

nost Čechů nemá ráda, ale pak i jim byly přiznány oprávněné nároky. Největší překážkou bylo překonat odpor komunistických funkcionářů zemědělských družstev a státních statků, kteří zosobňovali neoprávněné držitele půdy a právnické osoby povinné vydat tento majetek původním vlastníkům. Podle římského polního práva se jednalo o okupanty půdy, kteří neměli vlastnické právo, pouze pozemky drželi.

A tak lze jen vzpomenout a poděkovat Zdeňkovi Buri-
anu tehdejšímu předsedovi komory, že jako bývalý ředitel pozemkového úřadu v Jihlavě inicioval vydání Almanachu pozemkových úprav k desátému výročí pozemkových úřadů. Řada úředníků byla po deseti letech úporné práce unavena a někteří tuto exponovanou práci v neustálém tlaku poznali i na svém zdraví. V úvodu almanachu Zde-
něk píše:

„Tato publikace je nejen poděkováním hlavním aktérům za vykonanou a dosud nedoceněnou práci, ale má výsledky této práce, vykonané v jednotlivých okresech představit veřejnosti“.

I když se tak nestalo, jsou jména všech, kteří deset let pracovali na poli restitucí a pozemkových úprav zapsána, některých i v nebi.



Vzácná chvíle odpočinku při výjezdním zasedání komory v Jižních Čechách. Současný předseda komory Radek Tylš, Stanislav Novák ředitel pozemkového úřadu v Přerově a Zdeněk Burian, předseda komory, červen 1997

8. ZTRÁTA NEZÁVISLOSTI POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ A KRIZE OBORU PO DELIMITACI V ROCE 2003

Dne 1. 1. 2003 tak došlo k delimitaci pozemkových úřadů z Ministerstva vnitra na Ministerstvo zemědělství. Je třeba konstatovat, že tento přechod nebyl dostatečně připraven a zařazení pozemkových úřadů jako oddělení zemědělských agentur způsobilo jen zpomalení tempa celého procesu, ale i snížení finančních prostředků, které v rámci ministerstva byly převedeny na jiné účely. Toto období lze charakterizovat jako celkový útlum nejen z hlediska kompetence organizace, struktury úřadu, ale i z hlediska metodického vedení a soustavného vzdělávání.

V tomto období lze zpětně vypočítat paradox, kdy unijní a národní agroenvironmentální politika jasně deklarovala pozemkové úpravy jako nástroj zprůhlednění vlastnických vztahů a udržení konkurenceschopnosti zemědělství, ale konkrétní kroky a postoj rezortu zemědělství a občanských sdružení s agrárními zájmy byl odmítavý. Věc šla tak daleko, že pro řadu příjemců dotací na půdu bylo nepříjemné přijít o jakoukoliv výměru půdy použitou při pozemkových úpravách pro veřejný zájem. Docházelo i k rozorávání společných zařízení a krajinných prvků. Každý metr se počítal.

Krise se projevila i směrem k soukromému sektoru v podobě zániku některých projekčních a geodetických firem. Především tato finanční krize zasáhla rok 2005. Tehdy hrozilo nebezpečí, že dynamicky se vyvíjející proces, který měl řešit nejen krivdy na vlastnicích, ale získal nový rozměr obnovy venkova a zvýšení kvality života, bude zastaven. Celá soustava pozemkových úřadů zestárla, odešla řada odborníků a kvalita výkonu jednotlivých pozemkových úřadů byla rozdílná. Ústřední pozemkový úřad nepřevzal řídicí úlohu a pouze udržoval setrvačnost, se kterou pracovaly pozemkové úřady před rokem 2003.

Dopis Ing. Zdeňka Buriana, předsedy představenstva ČMK, ministru zemědělství ČR Ing. Palasovi ze dne 8. 3. 2005

Vážený pane ministře,

velmi jsme si vážili toho, že i při svém velikém pracovním vytížení jste se loni zúčastnil slavnostního IX. celostátního semináře Komplexních pozemkových úprav ve Strážnici, u příležitosti vstupu ČR do EU, kde byl jako významný host i raskouský velvyslanec pan Klas Daudlebski.

Velmi oceňujeme, že se ministerstvu pod Vaším vedením podařilo prosadit provádění pozemkových úprav do podpory z programů EU (SAPARD a OP zemědělství). Dále si vážíme prostředků z PF ČR, které slouží pro vyjasnění poměrů v pohraničí. Přesto s obavami sledujeme vývoj kolem finančních prostředků z rozpočtu ČR. Jejich nezajištění může zavinit útlum této nesmírně společensky přínosné činnosti, jakou pozemkové úpravy bezesporu jsou.

Obracíme se proto na Vás se žádostí a prosbou, abyste celou vahou své osobnosti pomohl zabezpečit získání potřebných finančních prostředků, pokud možno ve výši, která byla přislíbena koncem minulého roku, což bylo cca 800 mil. Kč.

Z výše uvedených projevů ve Strážnici znovu vyplynuly známé skutečnosti, že komplexní pozemkové úpravy (dále jen KPÚ) jako jediné umožňují upřesnění pozemkového vlastnictví, které požaduje EU, že zajišťují vhodné uspořádání pozemků a jejich zpřístupnění a tím i ekonomické hospodaření. KPÚ umožňují protierozní a protipovodňovou ochranu pozemků, jsou krajinnotvorným a krajinu chránícím nástrojem, zajišťují ekologickou stabilitu a zvyšování biodiverzity krajiny a jsou důležité z vodohospodářského hlediska.

Povzbudivý článek nového ředitele Ústředního pozemkového úřadu Ing. Jiřího Hladíka (úvodní slovo časopisu Pozemkové úpravy č. 47 březen 2004)

Vážení čtenáři,

ač se to zdá téměř neuvěřitelné, rok se znovu s rokem sešel a nám nezbyvá než znovu rekapitulovat co se nám v oblasti pozemkových úprav povedlo a kde máme stále ještě rezervy, případně co bychom měli udělat tak, abychom se v příštím roce mohli znovu trochu hrdě ohlédnout za svojí prací. A když říkám ohlédnout, tak to myslím docela vážně, protože tam kde projde noha pracovníka pozemkového úřadu a projektanta, nejenže dále tráva roste, ale navíc zde rostou nové výsadby stromů, třpytí se hladiny tůň a rybníků, zurčí potoky a vůbec se nám krajina nějak vylupuje z té jednolitosti velkoplošného hospodaření ke kráse a láká ke chvílí oddychu.

Rozhodli jsme se dobrovolně další naši existenci spojit se zeměmi, které mají podstatně delší demokratický vývoj a kde soukromé vlastnictví je základním pilířem demokracie, rozvoje a podnikání vůbec. My se tyto principy teprve učíme a stále je nám mnohdy zatěžko pochopit, že není normální jezdit přes pole mimo polní cesty, nařezat si dřevo v cizím lese, nacytat ryby v chovném rybníce a provádět další nešvary z dob, kdy nám vše patřilo.

Pozemkové úřady jsou mnohdy chápány jako narušitelé zaběhlých tradic. Znejišťují zemědělské podniky uspokojováním oprávněných nároků původních majitelů nebo jejich nástupců, objevují další vlastníky pozemků při realizaci pozemkových úprav, zhodnocují a zpřístupňují jejich pozemky a vůbec jsou „potížistí“. Tento pohled bohužel přetrvává nejen v očích řekněme méně uvědomělé zemědělské veřejnosti, ale s tímto názorem se bohužel můžeme někdy setkat i v řadách pracovníků MZe.

Ing. Jiří Hladík,
ředitel Ústředního pozemkového úřadu

V roce 2004 došlo na základě vyjádření personálního odboru Ministerstva zemědělství o střetu zájmů k odchodu zaměstnanců pozemkových úřadů, kteří byli členy představenstva ČMKPÚ a těch, kteří zastávali funkce na oblastních pobočkách komory. Tímto opatřením došlo k přetržení spolupráce úředníků a projektantů na společném díle pozemkových úprav a stali se z nich pouze obchodní partneři.

9. INICIACE REGIONÁLNÍCH DOKUMENTAČNÍCH KOMISÍ A TVORBA ORIENTAČNÍHO CENÍKU PRACÍ

Období 2003 až 2009 bylo pro obor pozemkových úprav velmi těžké. Po prvních úspěších v dokončených komplexních úpravách a realizaci společných zařízení z předstupních fondů EU, ale i finančních prostředků z Ministerstva životního prostředí, se komora snažila profilovat společensky obor. Vznikly tak zajímavé materiály jako návrh Monografie pozemkových úprav v České republice (Váchal, Mazín, 2005), Optimalizace systému profesního vzdělávání oboru pozemkových úprav a zavedení soustavy kvalitativních standardů, Návrh regionálních dokumentačních komisí (Gallo, P., Mazín, V. 2005). Většina z těchto iniciativ komory však zůstala bez povšimnutí a prosadily se do praxe až v roce 2010–2012.

V roce 2002 až 2003 Českomoravská komora pro pozemkové úpravy zpracovala pro praxi *Orientační ceník kom-*



plexních pozemkových úprav a návrh fakturačních celků. Tato pomůcka pro pozemkové úřady měla objektivizovat zadávání veřejných zakázek v rámci ČR, ale bohužel byla nastavena, tak, že umožňovala poměrně vysoký rozptyl cen. Snaha o zkvalitnění odevzdávaných prací a standardizaci procesů byla nakonec postižena hospodářskou krizí a poklesem cen prací ve stavebnictví a projekční činnosti.

Komora v této době spolupracovala na tvorbě novelizovaných metodik pozemkových úprav, ale i normě projektování polních cest. V tomto období byly zaznamenány i aktivity jednotlivých poboček ČMKPÚ a to především Jihomoravské, Východočeské a Středočeské. Byly zpracované mimo jiné i propagační materiály komory, které shrnovaly výsledky pozemkových úprav v jednotlivých krajích. Středočeská pobočka vydala v roce 2007 metodickou příručku Postupy a činnosti při projektování pozemkových úprav, zpracovanou JČU v Českých Budějovicích.

Z článku Pozemkové úpravy dnes a zítra (č. 50 prosinec 2004)

Ing. Kamil Kaulich,
Ústřední pozemkový úřad MZe

Lze říci, že význam pozemkových úprav mj. z hlediska katastru nemovitostí bude nadále stoupat. V té souvislosti nutno zmínit pozemkové úpravy, které jsou prováděny v katastrálních územích s nedokončeným přidělovým a scelovacím řízením. ČÚZK ve svých podkladech uvádí, že takto dotčených katastrů je přes 2000, z toho asi v 600 je stav KN kritický, uspořádání vlastnictví zcela nejasné, což zásadně podvazuje rozvoj daného území. Stojí za zmínku, že téměř polovina těchto kritických katastrálních území je již rozpracována, mnohé z nich již i dokončeny; v těchto případech jsou používány finanční prostředky zejména PF ČR, který má zájem na vyjasnění situace kolem půdy především ve vlastnictví státu.

Je ovšem na pováženou, že taková půda je následně nabízena v rámci činnosti PF ČR na úseku privatizace. V této souvislosti nutno připomenout, že z vlastnictví státu je v posledních letech ročně odvedeno na 60 – 70 tis. ha půdy, která v mnoha katastrech chybí na další účely, zejména na společná zařízení v pozemkových úpravách a neméně na řešení problémů, kdy stavby státu (krajů) jsou dnes lokalizovány na pozemcích vlastníků a stát (kraj) musí vlastnictví pod takovými stavbami dříve či později vypořádat. Pokud stát nebude vlastnit potřebnou výměru půdy (na vyřešení cestou směn nejlépe v pozemkových úpravách) bude muset půdu draho kupovat.

Ing. Kamil Kaulich,
zástupce vrchního ředitele ÚPÚ
a člen výkonného výboru PF ČR

Z pohledu zpětného zrcátka se období 2003–2009 jeví jako čas stínů nad pozemkovými úpravami, které působily v rámci zemědělské veřejnosti jakoby kontraproduktivně. Vedoucí představitelé, ale i řadoví referenti a projektanti pozemkových úprav museli odpovídat na otázky „k čemu jsou pozemkové úpravy, proč komplikují dotační politiku přímých plateb na půdu, na co aktualizace bonitovaných půdněekologických jednotek“ a podobně. Realizace polních cest byla vnímána jako zábor zemědělské půdy a ztrátu dotací. Protierozní mez vnímali někteří účastníci řízení o pozemkových úpravách jako zbytečné tříštění půdních bloků zapsa-

ných v evidenci půdy pro dotace. Tyto postoje k pozemkovým úpravám se projeví i ve snížení přidělených prostředků ze státního rozpočtu, což mimo jiné způsobilo zánik menších firem zabývajících se pozemkovými úpravami.

10. ZAHÁJENÍ SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ SPOLEČNÉ ZAŘÍZENÍ ROKU

10.1. Iniciační soutěž jako propagace oboru v roce 2006

V bulletinu „Pozemkové úpravy“ č. 56 z roku 2006 byla odborná veřejnost informována o přípravě soutěže: Realizace společných zařízení pozemkových úprav. Otcem této myšlenky byl šéfredaktor časopisu Pozemkové úpravy, projektant pozemkových úprav a člen představenstva komory Ing. Pavel Gallo.

Po avizovaných jednáních mezi MZe ČR – ÚPÚ a ČMKPÚ byly vytvořeny základní pravidla pro vyhlášení „ověřovacího“ 1. ročníku této veřejné soutěže. ÚPÚ doporučilo místo názvu stavba roku název, který více odpovídá zák. č. 139/2002 Sb., a po ověření, že např. výstavba biokoridoru je opatření nestavební povahy byl název upraven: O nejlepší realizované společné zařízení v pozemkových úpravách v roce 2006.

Do soutěže mohou místně příslušné Pozemkové úpravy přihlásit díla, dokončená a uvedená do provozu do 31. 12. 2006. Do každé kategorie 1 realizované společné zařízení.

Přihlášené opatření, vedle vyplněné přihlášky musí být dokumentováno textovou částí, výkresovou a fotografickou dokumentací tak, jak je uvedeno ve „vyhlášení soutěže“. Není třeba k přihlášení dokládat úplnou projektovou dokumentaci. Důležité je stručné hodnocení společného zařízení Pozemkovým úřadem, které může být i samostatnou přílohou k přihlášce.

S „vyhlášením soutěže“ byli seznámeni ředitelé pozemkových úřadů na poradě v Průhonicích, která se konala ve dnech 11. a 12. 12. 2006.

10.2. Součinnost Ústředního pozemkového úřadu s ČMKPÚ při pořádání soutěže

Od roku 2009 byly mezi ÚPÚ a ČMKPÚ sepsány dohody o součinnosti a spolupráci, které vycházely z dlouhodobých zkušeností, přinášejících oboustranné výhody. Smyslem těchto dohod bylo vytvoření partnerského prostředí a stanovení možností pro vzájemnou spolupráci s cílem rozvíjení oboru pozemkových úprav. Dne 10. 11. 2009 vyhodnotila centrální komise ve složení Ing. L. Millerová-předsedkyně stálé komise senátu pro obnovu venkova, Ing. K. Kaulich ÚPÚ, Ing. L. Střítecký a Ing. M. Procházka 3. Ročník soutěže. Slavnostní vyhlášení soutěže pak proběhlo na na výjezdním zasedání pozemkových úřadů ve Skalském Dvoře.

Podle dohody z roku 2010 podepsané vrchním ředitelem Ing. J. Vítkem MBA a předsedou Ing. M. Procházkou bylo rozhodnuto, že ředitelem soutěže bude vrchní ředitel ÚPÚ, vyhlášovatelem a organizátorem bude ÚPÚ, který bude garantem vysokého společenského hodnocení výsledků soutěže (cena ministra, náměstka ministra, předsedy apod.) a ČMKPÚ bude garantem odbornosti prostřednictvím hodnotících komisí a jejich členů.

4. ročník v roce 2010 byl organizován na vysoké úrovni a to především zásluhou nové tajemnice soutěže, zaměstnankyně ÚPÚ Ing. Z. Skřivancové. V tomto ročníku byl přihlášen rekordní počet realizovaných společných zařízení a administrace soutěže byla velmi náročná, přesto, že již probíhaly elektronicky. Soutěž byla vyhlášena ve třech kategoriích a to I. zpřístupnění pozemků II. Protierozní a vodohospodářská opatření a III. opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí.

Ze soutěže byl zpracován propagační materiál Společná zařízení. Slavnostní vyhlášení soutěže proběhlo v budově ministerstva za přítomnosti všech účastníků soutěže.

Smutná zpráva v roce 20. výročí časopisu v jeho 77 čísle:

Dne 1. prosince 2011 jsme se v Jihlavě rozloučili s Ing. Zdeňkem Burianem. Zemřel náhle ve věku 79 let. Celý jeho život byl naplněn maximálním pracovním nasazením.

Ing. Burian patřil k vůdčím odborným osobnostem v oblasti pozemkových úprav. Již od roku 1990 se Ing. Zdeněk Burian podílel na ustavení samostatné Komory pozemkových úprav jako jednotné výběrové organizace odborníků v oboru pozemkových úprav. Odbornou spoluprací s kolegy zejména z Bavorska a Rakouska se staly následné exkurze na realizované pozemkové úpravy těchto zemí samozřejmostí. Spolkovou republiku Bavorsko navštívili účastníci mezinárodních konferencí v Jestřábí 11x, Rakousko 9x a byli vždy hosty tamějších krajských úřadů, starostů a firem přímo v terénu. Zaslouhou Ing. Zdeňka Buriana se projekční úroveň pozemkových úprav v Československu a později i v České republice stala zcela rovnocennou s německými „Flurbereinigungen“ nebo anglickými „Landscapes“. Celá řada zástupců odborné veřejnosti se o této skutečnosti mohla přesvědčit na mezinárodních konferencích i zahraničních tematických zájezdech, při setkáních se zahraničními odborníky a posléze i přáteli z celé střední Evropy i Skandinávie.

Návštěvy a besedy, které Ing. Burian zorganizoval s profesory na univerzitách v Londýně, Upsalle, ale i setkání s pracovníky tamějších ministerstev včetně praktických ukázek pozemkových úprav měly vždy vysokou úroveň. Odborná pracovní setkání v Dánsku, Norsku, Švédsku, Holandsku, Anglii, Švýcarsku, Francii i severní Itálii byla vždy zajímavá a prospěšná.

Za celou ČMKPÚ Ing. Zdeňkovi Burianu děkujeme

Ing. Antonín Svoboda

11. ZMĚNA VYDAVATELE ČASOPISU POZEMKOVÉ ÚPRAVY A POŘADATELE SOUTĚŽE O SPOLEČNÉ ZAŘÍZENÍ

V roce 2008 bylo v rámci zamezení střetu zájmů vydávání odborného časopisu předáno Ministerstvem zemědělství ČR na ČMKPÚ. Naopak soutěž o nejlepší realizované společné zařízení si ministerstvo převzalo do své režie s ambicí patronace ministra, tak jak tomu bylo ve stavebnictví.

Časopis v této době byl již čtyři roky zařazen do mezinárodního registru ISSN, který vznikl v 60. letech ve Spojených státech. Časopis Pozemkové úpravy byl od roku 2004 veden jako seriálová publikace Státní technickou knihovnou v Praze. Členové redakční rady v období 2004–2008 byli převážně bývalí, nebo současní pracovníci ministerstva (Ing. K. Kaulich, Ing. H. Kmentová, Ing. M. Knížek, CSc., Ing. V. Mazín, Ing. P. Chmelík, Ing. P. Gallo a Ing. M. Vaňous). Tisk zajišťovala firma TEMPO PRESS, Milan Jandík. Časopis vycházel v nákladu 850 ks a odběrateli byly nejen pozemkové úřady a projekční firmy, ale i výzkumné ústavy, univerzity, obce a správní úřady, především orgány ochrany přírody a krajiny.

Vážení čtenáři časopisu Pozemkové úpravy,

minulý rok byl pro členy Českomoravské komory zajímavý tím, že uplynulo tříleté volební období a 3. listopadu 2008 se uskutečnila valná hromada delegátů ze všech oblastních poboček. Na této valné hromadě byla podána zpráva o činnosti ČMKPÚ za uplynulé období a byl stanoven další směr, kterým by se měla ČMKPÚ dále ubírat. Delegáti byli rovněž rámcově seznámeni s připravovaným návrhem Dohody o sou-

činnosti a spolupráci mezi ÚPÚ a ČMKPÚ. Situace pro financování pozemkových úprav se v letošním roce stabilizovala poměrně na dobré úrovni, a tudíž by konečně mohlo nastat vhodné období pro vymezení oboru pozemkových úprav a pro jeho skutečný rozvoj. Je třeba se zaměřit především na kvalitu odevzdávané práce. Dnes je již zpracováno tolik pozemkových úprav v naprosto odlišných regionech, že jsme schopni definovat poměrně přesně kvalitativní ukazatele a jejich cenovou úroveň.

Musíme si stanovit další cesty ke zvyšování odborných znalostí jak pracovníků pozemkových úřadů, tak i projektantů pozemkových úprav. Jednou z těchto cest zvyšování znalostí a informace o aktuálních problémech v pozemkových úpravách je i vydávání časopisu Pozemkové úpravy. Od roku 2009 převzala vydávání časopisu Pozemkové úpravy v plném rozsahu ČMKPÚ. Vzhledem k tomu, že na časopis od letošního roku MZe neposkytuje dotaci, která pokrývala počet výtisků pro ÚPÚ, Pozemkové úřady a Katastrální úřady, bylo nutné provést kalkulaci skutečných nákladů na vydávání časopisu a na základě počtu odběratelů stanovit cenu ročního předplatného (4 výtisky). Po zakalkulování všech nákladů včetně poštovního bylo stanoveno roční předplatné na rok 2009 ve výši 600,- Kč. Jakmile dojde ke zvýšení počtu odběratelů, cena předplatného bude snížena.

Ing. Mojmír Procházka, předseda ČMKPÚ

Následovalo období, kdy se redakční rada snažila personálně posílit o odborníky především z akademické půdy a posunout prestiž časopisu na úroveň recenzované tiskoviny, tak aby bylo možné vytvořit v oboru pozemkových úprav prostor pro publikování doktorandům z vysokých škol a výzkumných ústavů. Obsadit redakční radu renomovanými odborníky se podařilo a odborná úroveň recenzovaných článků se zvýšila. V tomto období byla redakční rada posílena o Doc. Ing. M. Dumbrovského, CSc., Doc. Ing. T. Kvítka, CSc., Ing. M. Nerudu, PhD., Ing. J. Podhrázkou, PhD., Doc. Ing. P. Skleničku, CSc., Prof. Ing. F. Tomana, CSc., Prof. Ing. J. Váchala, CSc. a Ing. J. Vítka, MBA a Ing. K. Jacka, Ph.D., Redakční rada byla doplněna také o zahraniční členy a to ze Slovenska Doc. Jurik a Polska Dr.hab. Ing. Wojciechem Prezegonem. Autoři příspěvků byli přesně informováni o předepsané struktuře článků a ze strany členů redakční rady probíhala recenze.

Bohužel tato cesta se později ukázala jako slepá. Z důvodů administrativních bariér na Úřadu vlády se nepodařilo získat registraci a licenci recenzovaného časopisu, i když fakticky požadované parametry splňoval. Podobně výzva předsedy komory Ing. M. Procházky týkající se zvýšení kvality prací a zvyšování kvalifikace zpracovatelů pozemkových úprav se minula cíle. Vše bylo podřízeno nastávající transformaci pozemkových úřadů organizačním a personálním změnám souvisejících se vznikem Státního pozemkového úřadu a příslušným změnám v zákonech. V roce 2014 dramaticky snížil počet odběratelů časopisu a jeho čtvrtletní výtisk klesl z 850 na 86 kusů. Ale v krizi se neocitnul jen časopis, ale celá komora, která svoji činnost financovala jen z ušetřených financí z období před rokem 2013.

12. STABILIZACE PROCESU KOMPLEXNÍCH POZEMKOVÝCH ÚPRAV A VZNIK STÁTNÍHO POZEMKOVÉHO ÚŘADU

12.1. Organizační změna v roce 2009 a nadějný rozvoj oboru

Úsilím Ústředního pozemkového úřadu se k 1. 1. 2009 podařilo částečně obnovit autonomii pozemkových úřadů a zároveň vznikl zárodek středního článku organizační struktury, který do této doby chyběl, v podobě územních

odborů s krajskou působností. Ústřední pozemkový úřad postupně převzal řídicí roli včetně metodického řízení a celá soustava se postupně začala stabilizovat. Zároveň byly do celé soustavy zaváděny standardy pro výkon státní správy, interní audity a obnovila se částečně vzdělávací soustava, která byla zanedbaná. Přesto ani po sedmi letech nebylo dosaženo původní úrovně kvality především v oblasti správního řízení, které za období Okresních úřadů spadajících pod Ministerstvo vnitra zajišťoval Institut veřejné správy v Beněšově.

Obnovením suverénního postavení pozemkových úřadů v rámci ministerstva se zlepšila i osvětová a propagační činnost, což se potvrdilo na XIV. Celostátní konferenci Komplexních pozemkových úprav, která se konala 5. – 6. května 2009 ve Strážnici. Konferenci organizoval Ústřední pozemkový úřad se stavovskými partnery Českomoravskou komorou pro pozemkové úpravy a Asociací poskytovatelů služeb v pozemkových úpravách a pod záštitou předsedy Zemědělského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Ing. Jiřího Papeže.

V této době bylo po dohodě mezi komorou a Ústředním pozemkovým úřadem rozhodnuto, že další 3. Ročník veřejné celostátní soutěže o nejlepší společné zařízení roku bude pod patronací Ministerstva zemědělství. Sledoval se s tím záměr, dát soutěži větší společenskou váhu a tím i zlepšit propagaci oboru. Toto rozhodnutí se potvrdilo do budoucna jako správné. Komora dále zajišťovala se svými odbornými komisemi vyhodnocení soutěže a propagaci převzalo ministerstvo.

Prof. Ing F. Toman CSc., zpracoval za ČMKPÚ Etický řád a poté také Disciplinární řád, které platily pro členy komory. V té době však výhod pro členy komory ubývalo a povinností, především ve věci administrativy a smluvních závazků ve věci zpracování návrhů pozemkových úprav přibývalo.

Časopis Pozemkové úpravy směřoval k recenzované podobě s novou redakční radou sestavenou z uznávaných odborníků a vycházel v nákladu 600 ks. Jen Pozemkový fond ČR odebíral v této době 61 ks, ÚPÚ 50 ks pro potřeby propagace a dalších odběratelů bylo 188. Celý obor pozemkových úprav se nadýchl čerstvého vzduchu a vykročil po době temna do světlých zítřků.

12.2. Zavedení Technických standardů plánu společných zařízení a zřízení dokumentačních komisí

Při všech organizačních opatřeních a interních auditech na pozemkových úřadech, se v roce 2009 podařilo uvést do praxe předpis, který výrazně ovlivnil kvalitu klíčového dokumentu pozemkových úprav, což je plán společných zařízení. Pozemkové úpravy se Technickým standardem zpracovaným Agroprojektem Brno, spol. s r.o. ve spolupráci s ČMKPÚ a Asociací poskytovatelů služeb v pozemkových úpravách dostaly na úroveň řízení o územním rozhodnutí o umístění staveb ve volné krajině nazastavěné části obce. Schválení tohoto předpisu MZe ČR doprovázela vlna nesouhlasů a odporu jak ze strany zpracovatelů pozemkových úprav, tak ze strany zodpovědných úředníků na pozemkových úřadech.

S aplikací tohoto interního předpisu souvisel příkaz vrchního ředitele sekce Ústředního pozemkového úřadu z roku 2012, kterým byly zřízeny dokumentační komise, jako součást kontrolních mechanismů ÚPÚ. Těmito opatřeními se naplnily návrhy ČMKPÚ z roku 2005, které byly zpracovány se snahou definovat obor pozemkových úprav a standardizovat jeho metodický postup. Se zavedením kvalitativně vyšší úrovně především plánů společných zařízení, které by garantovaly proveditelnost staveb společných zařízení, však souviselo odpovídající celoživotní profesní vzdělávání. K tomu však bohužel v přípravách na transformaci úřadu a dramatickému poklesu cen prací nedošlo. V tomto směru

zůstala Dohoda o spolupráci mezi ÚPÚ a ČMKPÚ nenaplněna, respektive zůstala v podobě koncepčního materiálu „Integrovaná vzdělávací soustava celoživotního profesního vzdělávání“ (ÚPÚ, 2012).

Snaha o zkvalitnění dokumentací pozemkových úprav byla některými podnikateli v oboru slučovaná s propadem cen prací a omezením vlivu firem, které po útlumu stavebních činností pronikaly na trh s pozemkovými úřady. To ale přineslo přílišnou podrobnost metodiky zpracování návrhu pozemkových úprav a fakturačních celků, jejich položek a smluv o dílo. Z druhé strany apelovala část odborné veřejnosti a politiků na urychlení tempa pozemkových úprav a celý proces probíhal v napjaté atmosféře. Zápis z 5. zasedání představenstva komory zaznamenává, že dohodnutí oponenti ČMKPÚ neměli dostatečný prostor pro řádné připomínkování materiálů. Následně pak nedošlo k názorové shodě při jednání ČMKPÚ a ÚPÚ o vzorové smlouvě o díle týkající se zadávacího řízení ve věci zpracování návrhu pozemkových úprav. Připomínky ČMKPÚ ke způsobu aplikace nové metodiky a standardů nebyly akceptovány.

Zápis z 6. zasedání představenstva komory z 16. 3. 2010 zaznamenává diskuzi na téma mimořádně nízkých cen některých uchazečů. Padly i návrhy na to, aby právě komora byla tou odbornou organizací, která by posuzovala na požádání tyto případy. Na 9. zasedání představenstva 26. 1. 2011 byla sestavena společná kontrolní skupina ÚPÚ, Asociace poskytovatelů služeb v pozemkových úpravách a ČMKPÚ, která vytipovala pět komplexních pozemkových úprav. Na těchto zakázkách pak proběhla kontrola kvality odváděné práce. Smyslem kontroly bylo důslednou kontrolou přejímaných prací ze strany pozemkových úřadů donutit uchazeče k vyšším nabídkovým cenám. Zásadní problém klesajících cen však nebyl v kvalitě prací, ale v zákonu o veřejných zakázkách, který nutil zadavatele používat jako hlavní a snad i jediné hodnotící kritérium nabídkovou cenu. Stejná situace totiž nastala v celém stavebnictví a jeho oborech.

12.3. XVII. celostátní konference pozemkových úprav

Ve dnech 20. – 21. června 2012 se konala v Hradci Králové XVII. celostátní konference pozemkových úprav. Příspěvky, přednesené na této konferenci byly, po dohodě s ÚPÚ, publikovány v následujícím čísle časopisu formou samostatné přílohy. Sborník vydaný nebyl.

ČMKPÚ při příležitosti XVII. konference ocenila dlouhodobou odbornou činnost v oboru pozemkových úprav a udělila pamětní list Ing. Ctiboru Sýkorovi z Třebíče. Zároveň udělila pamětní listy za dlouhodobou mezinárodní spolupráci pracovníkům bavorského pozemkového úřadu Dipl. Ing. Johannu Hiererovi, Dr. Peteru Hancvenclovi a Dr. Josefu Janouchovi.

Slovo vrchního ředitele Ústředního pozemkového úřadu MZe Ing. Jaroslava Vítka, MBA na mezinárodní konferenci v roce 2012

Letošní konference „Pozemkové úpravy 2012“ nesla označení XVII. = sedmnáct let je krásný věk, věk blížící se formálně uznané dospělosti, věk poznávání a ochutnávání ne vždy zralých plodů ... Věk hledání, věk změn a proměn. Rok 2012 je i pro obor pozemkových úprav rokem změn, rokem proměn, v letošním roce podruhé za více než dvacetiletou existenci finišuje legislativní, organizační, technické i personální přípravy transformace a restrukturalizace soustavy pozemkových úřadů, na konci tohoto úsilí bude zřízen Státní pozemkový úřad.



Desítky našich kolegů formulovali sny a ideje do návrhů uspořádání moderní instituce a pro nás je to velká výzva.... Naplnit tyto sny a ideje ve skutečnost. Konference se nesla v duchu odkazu a připomenutím osobností historických i současných. V polovině června tomu bylo 190. let od narození významného pokrokového zemědělce, národopisce, významné osobnosti, dnes by se dalo říci regionálního politika a později i říšského a zemského poslance Františka Skopalíka, již v roce 1857 prosadil scelení pozemků, doporučení osevních postupů, hnojení. Požíval všeobecné důvěry, a proto snadno uskutečnil dříve nebyvalé novinky – dlážděné chodníky podél domů, vysazení ovocných stromů na návsi, podél cest a potoků, vyštěrkování cest a odvádění dešťové vody a ve funkci starosty obce se zasadil o vypracování obecního rozpočtu. Vše podřizoval heslu „Jméno obce je svaté a kletba stihne každého, kdo by s ním hříšně nakládal“, jak aktuální dnes při pohledu na vývoj veřejných rozpočtů.

Letošní konference se uskutečnila v Hradci Králové – salonu republiky – kde průmyslový rozvoj města na přelomu 19. a 20. století byl vyváženě a přirozeně spjat se zemědělstvím v bezprostředním okolí města. Příkladem zdejších s půdou spjatých zemědělců je i v letošním roce oceněná všeobecně známá farmářka paní Ing. Ludmila Havránková, která obdržela cenu Společností Antonína Švehla na návrh Nadačního fondu angažovaných nestraníků za věrnost k zemědělskému stavu a k půdě. Paní Ing. Havránková patří ke starému selskému rodu. Poctivě vlasteneckému a obětavému. Je naší povinností v paměti národa si uchovávat tyto významné detaily takových vzácných rodin, jakých je v této republice již tak málo. V nich je záruka zdravého vývoje, který prozíravě ve své politické činnosti naznačil a snažil se ze všech sil realizovat Antonín Švehla a T. G. Masaryk. Zcela jasně se k tématu pozemkové reformy a vlastně počátku rozporu mezi pravíci a levíci v agrárním prostoru, přetrvávající v různých podobách dodnes, vyjádřil i prezident Masaryk: „Hlavní účinek pozemkové reformy byl ten, že neobyčejně rozmnožila počet vlastníků. Stalo se soukromými vlastníky majetku více jak půl milionu lidí. Pozemková reforma je opravdu reforma konzervativní... Jí naše republika prokázala střední Evropě velkou konsolidační službu. Kampaň, která měla soukromým vlastnictvím otřást, jej naopak upevnila. Systém latifundií a velkostatků bývá totiž spolehlivým spojencem bolševismu. Naopak drobné selské vlastnictví je skoro neotřesitelnou oporou demokracie.“ Vracejme se k poznávání detailů historie, pochopme historická fakta a souvislosti, poté budeme schopni pochopit i současnost....

Letos to bylo poprvé, kdy s námi nebyl fyzicky přítomen náš kolega, rádce, přítel, hrdina všedních dnů a rytíř krajiny Zdeněk Burian....ve spojení s jeho jménem a životem jsou plně pravdivá slova profesora Patočky „.... kde se mění dějiny, uvnitř každého jednotlivce...“

V závěru mi dovoluji zdůraznit informaci, která také zazněla na nedávné konferenci. V jaké kondici se nachází soustava pozemkových úřadů? Pozemkové úřady se nachází ve výborné kondici. Toto tvrzení potvrzují výsledky organizačních a personálních auditů a v těchto dnech probíhající personální hodnocení. V minulých letech byla absence pravidelného nastavení zrcadla, hodnocení dosahovaných výsledků a stanovení úkolů pro příští období, i ve spojení s pouze částečnou a nedostačující péčí o vzdělávání jednoznačnou příčinou plíživé se devastace lidského potenciálu je však pozitivní vizitkou zdravé struktury její schopnost samočistících procesů, které jsme spustili i na vážné signály z našeho sociálního okolí. Smrtící by bylo setrvávat v pohodlí, nečinnosti a odmítání kritiky.... pohyb je život. Nedávné období bylo obdobím upřesňování, ujasňování, vymezování se, hledání a nyní již nastává tvořivá doba sdílení.

Ing. Jaroslav Vítek, MBA

Malé ohlédnutí pamětníka (dopis ředitele ÚPÚ ve výslužbě šéfredaktorovi časopisu)

Milý Pavle Gallo,

přiznám se Ti, že mne překvapil Tvůj dopis a otázka, zda si ještě vzpomínám, přes ten „devátý křížek na krku“, jak se před dvaceti léty v r. 1992 narodil časopis Pozemkové úpravy. Tebe jsem léta neviděl – ani Pozemkové úpravy nečetl ...Děkuji tedy za prosincové číslo 2011. Ano, vzpomínám si dobře...

Ale musím začít poněkud dříve. V roce 1990 – krátce po pádu minulého režimu jsem přišel na ministerstvo zemědělství a to do funkce ředitele odboru ekologie, myslivosti a rybnářství. Brzy pak bylo mým úkolem zajistit postupnou transformaci některých částí tohoto odboru logičtěji v rámci ministerstva a odbor využít následně jako výchozí útvar pro řešení problémů péče o půdu a krajinu, a to i se zvláštním zřetelem na nápravu křivd páchaných na ní přes 40 let a ovšem i na těch, kteří na půdě dříve hospodařili a kterým byla ukradena.

Vidím před sebou osudy mnohých, vidím před sebou postupně stále méně kulturní krajinu předcházejících čtyřiceti let. Vše podřízeno bezbřehému zprůmyslnění krajiny v zemědělské velkovýrobě – zemědělská poušť bez života, narovnávání vodotečí, rušení lučních porostů, eroze...

Pamatuješ „taky odborníka“ z ministerstva, který v sedmdesátých či osmdesátých letech říkal: „Jednou bude jedna obec, jeden půdní blok, jedna kultura.“?

Snažil jsem se kolem sebe soustředit dělný tým lidí, kteří uměli, kteří byli zapálení, tým „srdcařů“. Tys byl Pavle mezi nimi. Samozřejmě tu byla řada „těch venku“. Zejména myslím na Zdeňka Buriana. Dovídám se, že odešel navždy v loňském roce...

Náš útvar měl značný podíl na tom, že již v roce 1991 vyšel zákon č. 229/1991 Sb. „O půdě“ a především pak rozhodující podíl na zpracování zákona č. 284/1991 Sb. o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, následně pak i v r. 1992 a 1993 na některých doplňujících či souvisejících předpisech. Byla to hektická doba. Dny, kdy se hodiny v práci nepočítaly, večery občas i noci, soboty, neděle. I na jednání vlády jsme byli pozváni, zástupce okresních úřadů, Zdeněk Burián a já. Ne všichni chápali plně, oč jde, i když se třeba snažili pomoci.

Ale přes všechny problémy se rychle budovala struktura pozemkových úřadů ve všech okresech a zajišťovalo jejich metodické vedení. Vyhledali jsme v okresech několik „těch zvlášť dobrých“ se kterými jsme se na ministerstvu scházeli, radili se, řešili metodické problémy a formulovali pak závěry, které jsme rychle přenášeli zpět do všech okresů. Byla i zpracována řada vzorů řešení různých i zvlášť specifických případů restitucí, které pak byly rozeslány nejen pozemkovým úřadům, ale třeba i soudům pro orientaci. A průběžně pak schůzky, porady, semináře...

A současně se nutně rodila myšlenka vytvořit odborný časopis, který by umožňoval přenášet zkušenosti projektantů, pozemkových úřadů, výsledky práce výzkumných ústavů, vysokých škol. A tak v roce 1992 vyšlo první číslo „Pozemkových úprav“, časopisu skutečně odborného. Letos je mu tedy 20 let.

To číslo, které jste mi Pavle poslal, jsem přečetl poctivě. Moc mě zaujal článek projektanta Petra Váchy. Článek chytřý, místy smutně ironický s obavou o řešení skutečného smyslu pozemkových úprav. Úvaha o existenci formálních odbytlých tzv. projektů řešených snad doma od stolu – Petr Vácha říká, snad mezi kojením, ale zato za nízkou cenu. ➔

Vzpomínám, jak jsem náhodně někdy v osmdesátých letech dostal do ruky návrh pozemkových úprav v obci, kterou jsem dobře znal. Návrh co „nahore“ chtěli, rozsáhlé půdní celky, narovnání každé vodoteče, pryč s vodou z území a k tomu i zatrubnění potoka, odstranění všeho co kde bránilo dosud působení eroze. A vyděsil jsem se, když v rámci rušení terénních překážek bylo navrženo odstranění železniční trati, kde vesele asi desetkrát denně pendlovala místní lokálka s cestujícími... Že by i tenkrát to zpracovávala projektantka „mezi kojením“?

Moc ti přeji, časopise Pozemkové úpravy další dobré roky. Je možné, že jsou některé pozemkové úřady, kde tě nechtou? Že bys byl pro ně moc odborný?

A samozřejmě i Tobě, Pavle a celé redakci hodně elánu, autorů, výdrž a dobré nervy.

Ing. Zdeněk Černý,

první Ředitel odboru pozemkových úprav a péče o půdu

13. TRANSFORMACE POZEMKOVÝCH ÚŘADŮ A VZNIK STÁTNÍHO POZEMKOVÉHO ÚŘADU

V 2008 vyšlo vládní usnesení, kterým měla být zbytková agenda Pozemkového fondu ČR převedena na novou organizační složku státu a to na Státní pozemkový úřad. Tento nový ústřední orgán státní správy, měl být založen k 1. 1.

2013 a jeho základ měla tvořit soustava pozemkových úřadů, fungující na 74 okresech a v Praze na MZe ČR. Gesce za rezort tohoto úřadu měla zůstat i nadále u MZe ČR. Od roku 2011 byla zřízena transformační pracovní skupina z nejvyšších představitelů ministerstva, Ústředního pozemkového úřadu a Pozemkového fondu ČR, která připravovala sloučení pracovišť pozemkového fondu s pozemkovými úřady. Bylo logické, že základ nového úřadu měl tvořit správní úřad, který do této doby prováděl restituční a pozemkové úpravy a rozhodoval ve správním řízení. Ostatní agendy tvořil prodej státní půdy, privatizace a správa majetku. Hlavní proces byl od 1. 1. 2013 zároveň provedení církevních restitucí, které dvacet let blokovali využití státní a obecní půdy pro rozvoj území. Před tím nebyla politická vůle tento závazek státu splnit.

Služební slib vrchního rady v oboru státní služby č. 61. Pozemková správa a krajinotvorba:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu státní služby se budu řídit právními a služebními předpisy a v souladu s nimi příkazy představených. Své povinnosti budu vykonávat řádně, nestranně, svědomitě, odborně a v zájmu České republiky, nebudu zneužívat postavení státního zaměstnance a budu se chovat a jednat tak, aby nebyla ohrožena důvěra ve státní službu“ (§ 32 odst. 4 zákona o státní službě).“



Po transformaci a vzniku Státního pozemkového úřadu jako nové samostatné organizační jednotky státu a ústředního orgánu se postupně situace konsolidovala, bez toho, že by byl změnami dotčen proces pozemkových úprav. Společenským oceněním práce projektantů, komisařů pozemkových úprav a dodavatelů staveb pak bylo 24. února 2015 slavnostní vyhlášení výsledků 8. ročníku soutěže o nejlepší společné zařízení pozemkových úprav.

Výpis z článku: **Úpravy mají být kontinuální proces** – Zemědělec 30/2015, redaktorka Zuzana Fialová

Zatímco v roce 2007 byly realizovány pozemkové úpravy na 12,42 procenta zemědělského půdního fondu, vloni to bylo na 26,62 procenta, což představuje téměř 1,13 milionů hektarů. Uvedl to na nedávné konferenci, zaměřující se na udržitelný rozvoj krajiny s využitím ná-

strojů pozemkových úprav a agroekologických systémů ve Starých Splavech, náměstek sekce pro společnou zemědělskou a rybářskou politiku EU ministra zemědělství – Pavel Sekáč.

K diskuzím, za jak dlouho budou hotové pozemkové úpravy v České republice, ústřední ředitelka Státního pozemkového úřadu (SPÚ) Svatava Maradová poznamenala, že by tento proces neměl být nikdy ukončen. „Doufám, že to bude proces kontinuální, který bude reagovat na potřeby daných území,“ konstatovala a zdůraznila, že pokud se vynakládají veřejné finanční prostředky, je třeba si říct, co je prioritou, jestli rychlost nebo kvalita. Podle Maradové SPÚ preferuje kvalitu před rychlostí. „Samozřejmě finanční prostředky nám vydělují určitý rámec,“ řekla s tím, že každý rok by chtěli zahájit 200 pozemkových úprav. „Rozdíl je však zahajovat pozemkovou úpravu třeba na jižní Moravě, kde tisíc

hektarů může zahrnovat třeba tisíc vlastníků, a ve Středočeském kraji, kde je třeba na tisíc hektarů 250 vlastníků, a přitom posuzovat výkonnost našich pracovníků,“ podotkla. Vizi 200 zahajovaných úprav je však úřad schopný naplnit, ať již z pohledu finančních prostředků, či personálního zajištění. „Podařilo se obhájit navýšení pracovních míst, a to konkrétně pro pozemkové úřady. Do našich řad se dostali mladí lidé, kteří mají blíž k novým technologiím.“ Co se týká lidských zdrojů, nastavili jsme měřitelné úkoly jak v oblasti kvality, tak kvantity. Chceme znovu obnovit tradici odborného vzdělávání všech pracovníků, kteří realizují pozemkové úpravy, zdůraznila. Všechny aktivity je přitom třeba koordinovat tak, aby pozemkové úpravy byly realizovány z pohledu potřeb jednotlivých oblastí, kde pozemkové úpravy probíhají. Každý kraj má totiž svoje specifikum.

Sekáč poznamenal, že snahou je dělat pro tyto věci maximum – to, k čemu máme v daném čase nástroje a k čemu existuje určitá vůle. „To, aby lidé vzali některé myšlenky za své, je do značné výše mírou úspěchu,“ řekl. V minulosti docházelo v mnoha případech k negativnímu přijímání pozemkových úprav. Podle něj řada velkých zemědělských družstev viděla v pozemkových úpravách své ohrožení, protože se rozvazovaly a ručily nájemní vztahy. „To byl důvod k bojkotu realizace pozemkových úprav,“ poznamenal. Podniky se obávaly narušení držeb. Opak byl však pravdou. Šlo o to, aby se daly dohromady staré vlastnické pořádky, vysvětlil.

Maradová připomněla, že v rámci PRV 2014 až 2020 budou preferovány projekty s polyfunkčním řešením a důrazem na protierozní opatření, protipovodňovou ochranu a retenci vody v krajině.

Vrací se diskuse krajině

Sekáč ve svém příspěvku poznamenal, že do popředí se opět začíná vracet diskuse o krajině a její definici. Považuje se totiž za prostor, ve kterém žijeme, ale je to i prostor, jenž se má i racionálně využívat k podnikání. „U nás je situace komplikovaná, že na jedné straně jde o maximalizaci zisku zemědělské a lesnické výroby a na druhé straně o zachování udržitelného způsobu hospodaření. Nemělo by se přitom stát to, co tady již jednou bylo, a to totální brakování zdrojů, bez ohledu na to, co bude po nás,“ konstatoval. Podle něj je nutno o těchto tématech stále hovořit.

Náměstek připomněl i činnost mezioborové skupiny Vo-da-sucho, která řeší problematiku povodní a suchých ob-

lastí. „Z pohledu geologů se zase tak mnoho neděje, ale z pohledu ekonomického musíme na to nějakým způsobem reagovat,“ podotkl. Také začínají eskalovat témata – co s půdou a vodní erozí. Podle Sekáče je to logické vyústění, protože v České republice vzhledem k historickému vývoji zmizel vztah k půdě a k vlastnictví a současná generace ho získává velmi pozvolna. „Nástrojem řešení těchto problémů jsou právě pozemkové úpravy,“ prohlásil Sekáč. Maradová doplnila, že evropské zemědělství je vnímáno jako zemědělství multifunkční, to znamená, že plní funkci produkční, ale i ekologické a sociální.

Předseda Severočeské pobočky Českomoravské komory pozemkových úprav Jiří Němec připomněl, že za posledních 50 let se snížila výměra orné půdy a stále ji ubývá. Poku-kázal na klimatickou změnu a snížení zásob pitné vody.

14. ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ

Věc pozemkových úprav nemůže mít závěr. Z podstaty se totiž jedná o neustálý proces. Jen v období úpadku civilizací a válek se na čas zastaví. Jistě že tato lidská činnost vnášející kulturu do krajiny vyžaduje vklad lidské práce a věřejných prostředků. Jistě se vše nepodaří, protože někdy je silnější zlovůle lidí a jejich snaha o získání výhody za každou cenu. Ale kdo pochopil, o čem to je ví, že v pozemkových úpravách jsou vítězi všichni zúčastnění. Stát, společnost, občané i samotná krajina a Zem, na které žijeme.

Co je to dvacet pět let v rámci staleté a tisícileté historie pozemkových úprav na Moravě a v Čechách? Ale i za tak krátkou dobu je možné přijmout poučení. Vědci zabývající se krajinou, klimatologií Země a demografií se shodují na tom, že lidstvo vstupuje do období problémů. Možná, že těch 26 % území zemědělské půdy České republiky, kde se v období 1991–2015 provedly pozemkové úpravy, zmírnilo problémy, do kterých se pomalu, ale s jistotou dostáváme. Nemuselo ba se to zhoršit, stačí, když uděláme to, co jsme vybudovaly a nenecháme zaniknout našemu oboru. Pro lidi, kteří pochopili tuto práci s krajinou a lidmi, jsou pozemkové úpravy povoláním. Výstižně toto poznání vyjádřil ředitel Krajského pozemkového úřadu pro Kraj Vysočina: „Pozemkové úpravy, které má ve vínku naše instituce, jsou nástrojem a odvážím si říci božím nástrojem, jak utvářet krajinu ku prospěchu lidí ale i ostatních žijících tvorů v krajině a to s pokorou k přírodě samotné... Jsme ale na samém počátku této krajinokrásotvorby, protože proces je a bude velmi zdoluhavý a mnohdy bolestný“ (Věstník SPÚ, 31/2015).

PŘEHLED VYBRANÝCH PUBLIKACÍ

týkajících se pozemkových úprav, na kterých se podíleli členové ČMKPÚ
za období 1990–2015

- GALLO, P., BURIAN, Z., 1991. Rámcový postup pro zpracování návrhu JPÚ, MZe ČR, odbor pozemkových úprav a péče o půdu, č.j. 2477/91-320/356.
- MEZERA, J., STŘÍTECKÝ, L., PAPOUŠEK, A., 1993. Pozemkové úpravy, Brno 1993, Agropojekt Brno a MZe ČR.
- GALLO, P., MAŽÍN, V. 1993. Metodika zpracování studie cestní sítě ČMKPÚ Západočeská oblastní pobočka.
- SÝKORA, C., 1993. Sclování pozemků, hospodářskotechnické úpravy při sclování pozemků v Náramči a dnešní stav sclování v zemi Moravskoslezské v roce 1937. Ekos Třebíč 1993
- MAŽÍN, V., HOLUB, I., 1994. Metodický postup pro jednoduché pozemkové úpravy, Okresní pozemkový úřad Plzeň-jih.
- DUMBROVSKÝ, M., SPITZ, P., PIVCOVÁ, J., 1995. Prozatímní metodický návod pro komplexní pozemkové úpravy, VÚMOP Praha.
- MAŽÍN, V., 1996. Výsledky komplexní pozemkové úpravy v Olešné – MZe ČR, Česká zemědělská tiskárna s.r.o. Praha 1996, náklad 2 000 ks.
- KUBAČÁK, A., 1997. František Skopalík, život, dílo a odkaz 1822–1891, MZe ČR, ÚPÚ, Tempo PRESS, Ve Smečkách 33, Praha 1.
- MAŽÍN, V., NĚMEC, B., 1997. Generální metodický postup pro komplexní pozemkovou úpravu, Agropojekt Pardubice.

- MAŽÍN, V., 1998. Sborník některých příspěvků ze semináře Polní cesty. Středočeská pobočka ČMKPÚ Příbram 1998.
- DUMBROVSKÝ, M., MEZERA, J. a kol., 2000. Metodický návod pro pozemkové úpravy a související informace, VÚMOP Praha.
- BURIAN, Z., 2001. Almanach pozemkových úprav 1991 – 2001, ČMKPÚ.
- MAŽÍN, V. A KOL., 2003 Praktické příručky zpracování širších územních vazeb na zemědělském půdním fondu při pozemkových úpravách. MZe ČR ÚPÚ č.j. 40246/03-7170, ÚZEI, Praha 2003
- DUMBROVSKÝ, M., MEZERA, J. STŘÍTECKÝ, L., 2004. Metodický návod pro vypracování návrhu pozemkových úprav, ČMKPÚ Praha a ÚPÚ 2004
- Váchal, J., Mažín, V.A. 2005. Monografie pozemkových úprav v České republice za období 1991–2005. Návrh. ČMKPÚ Praha, představenstvo
- BURIAN, Z., 2006 Pozemkové úpravy na území Plzeňského kraje, období 1991-2006. ČMKPÚ a ÚPÚ
- MAŽÍN, V., VÁCHAL, J., 2007. Optimalizace systému profesního vzdělávání oboru pozemkových úprav a zavedení soustavy kvalitativních standard. ČMKPÚ Praha, 2006 (aktualizace 2007)
- ŠVEHLÍK, R., 2007. Větrná eroze na jihovýchodní Moravě v obrazech. ČMKPÚ 2007 ISBN 80-86-485-02
- MAŽÍN, V., VÁCHAL, J., KVÍTEK, T., 2007. Postupy a činnosti při projektování pozemkových úprav. ČMKPÚ Středočeská pobočka a JČU v Českých Budějovicích ZF, katedra pozemkových úprav.
- VÁCHAL, J., HLADÍK, J., A KOL., 2011. Pozemkové úpravy. MZe ČR VÚMOP Praha. ISBN 80-903482-8-9 (první monografie pozemkových úprav v ČR) Typus Pro Praha s.r.o.
- MAŽÍN, V.A., 2012 Sborník pojmů pozemkových úprav a příbuzných oborů. ČMKPÚ Praha a MZe ČR ÚPÚ, 2012., ISBN 978-80-260-3618. Součást Integrované vzdělávací soustavy ÚPÚ.

PŘEHLED SBORNÍKŮ Z ODBORNÝCH SEMINÁŘŮ

pořádaných v období 1991–2015 ČMKPÚ

Sborník z Mezinárodních konferencí Pozemkové úpravy Jestřábí (ČMKPÚ a MZe ČR–ÚPÚ):
ročník: 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007

Sborník z Celostátního odborného semináře Komplexní pozemkové úpravy Velké Bílovice, 2000
(ČMKPÚ, MZe ČR a VÚMOP Brno)

Sborník z Celostátního odborného semináře Komplexní pozemkové úpravy Strážnice
(ČMKPÚ a MZe ČR–ÚPÚ):
ročník: 2001, 2002, 2005, 2006, 2007, 2008

Sborník z Meziregionálního odborného semináře Pozemkové úpravy v povodněmi ohroženém území, 2008
(ČMKPÚ, F ŽP UJEP Ústí nad Labem)

Sborníky z celostátních konferencí v roce 2011 Praha, 2012 Hradec Králové a 2013 České Budějovice nebyly bohužel sborníky zpracovány. V roce 2014 se celostátní konference nekonala.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ PŘEDSTAVENSTVA ČMKPÚ

ZA OBDOBÍ 1990–2015

Představenstvo Komory zvolené dne 7. 12. 1990 a fungující do roku 1995 v následujícím složení:

Ing. Polách	– předseda komory
Ing. Bílek	– Jč – garant
Ing. Burian	– profesní tajemník (Jm), pozemkový úřad Jihlava
Ing. Fanta, CSc.	– Stč – garant, místopředseda ČMK
Ing. Klášková	– Sm – odchod na MD
Ing. Knížek, CSc.	– Stč MZe ČR Ústřední pozemkový úřad
Ing. Kubíková	– Seč – garant (kooptována)
Ing. Mikolová	– Sm
Ing. Novák	– Sm – pozemkový úřad Prostějov
Ing. Polách	– Jm, předseda ČMK
Doc. Ing. Sedlák, CSc.	– Jm
Ing. Suchý	– Jm
Ing. Tylš	– Vč – garant, pozemkový úřad Hradec Králové
Ing. Janeček, CSc.	– kooptován (Stč)
Ing. Gallo	– kooptován (Stč) MZe ČR, Ústřední pozemkový úřad
Doc. Ing. Švehla, CSc.	– kooptován (Stč) ČVÚT Praha, katedra geodézie a pozemkových úprav

Členská základna v jednotlivých oblastech:

Stč vč. Prahy:	39
Zč:	42
Jč:	30
Seč:	38
Vč:	76
Jm:	81
Sm:	56
Celkem členů	362

Pozměněné představenstvo fungující do personálních změn MZe ČR v roce 2004

Ing. Zdeněk Burian	Jihlava, pozemkový úřad - předseda
Ing. Antonín Svoboda	ČMKPÚ, tajemník
Ing. Jan Matějka	Naturprojekt, Karlovy Vary
Ing. Pavel Trávníček	Agroprojekce Litomyšl,
Ing. Zbyněk Pilař	GAP Pardubice,
Ing. Vladimír Bárta BARTA	AGRO Ostrava
Ing. Luděk Střítecký	Agroprojekt PSO s.r.o. Brno,
Ing. Zdeňka Šulcová	VUSS Olomouc,
Ing. Jana Pivcová	MZe ČR – ÚPÚ,
Ing. Radomír Tylš	ZA a PÚ Hradec Králové
Ing. Miroslav Dumbrovský, CSc.	VÚT Brno
Ing. Václav Mazín	ZA a PÚ Plzeň
Ing. Růžena Vrbová	ZA a PÚ Cheb,
Ing. Pavla Velísková	ZA a PÚ Hodonín,
Doc. Ing. František Toman CSc.	MZLU Brno –

Představenstvo komory bez účasti úředníků zvoleno 3. 11. 2008

Ing. Mojmír Procházka předseda
 Ing. Jaroslav Tměj
 Ing. Irena Sokolová
 Ing. Vladimír Luks
 Prof. Doc. Ing. František Toman CSc.
 Ing. Zdeněk Burian
 Ing. Karel Vondráček
 Ing. Neruda
 Ing. Hostaš
 Ing. Jana Podhrázká PhD
 Ing. Pavel Trávníček
 Ing. Petr Kunc
 Doc. Ing. Jiří Němec CS.c
 Ing. Miloslav Jebavý

Ing. Petr Machala
 Ing. Jiří Koplík
 Ing. Zbyněk Pilař
 Ing. Antonín Papoušek
 Ing. Vlčková Alexandra

Členská základna poboček:

Středočeská	34
Severočeská	32
Jihočeská	13
Západočeská	38
Východočeská	70
Jihomoravská	100
Severomoravská	29
Celkem 316 členů	

Představenstvo komory zvolené na valné hromadě 10. 12. 2014

Ing. M. Procházka
 – čestný předseda – Agroplán spol. s r.o.
 Ing. R. Tylš – předseda
 Ing. A. Tůma – místopředseda – Ekost, spol. s r.o. Třebíč
 Ing. Z. Pilař – místopředseda – GAP Pardubice
 Ing. A. Svoboda – tajemník
 Ing. J. Koplík – JČ pobočka – předseda
 Ing. I. Sokolová – Lanservis Č. Budějovice
 Ing. A. Vlčková – předseda JM pobočky
 Ing. J. Podhrázká, Ph.D. – VÚMOP, v.v.i. Brno

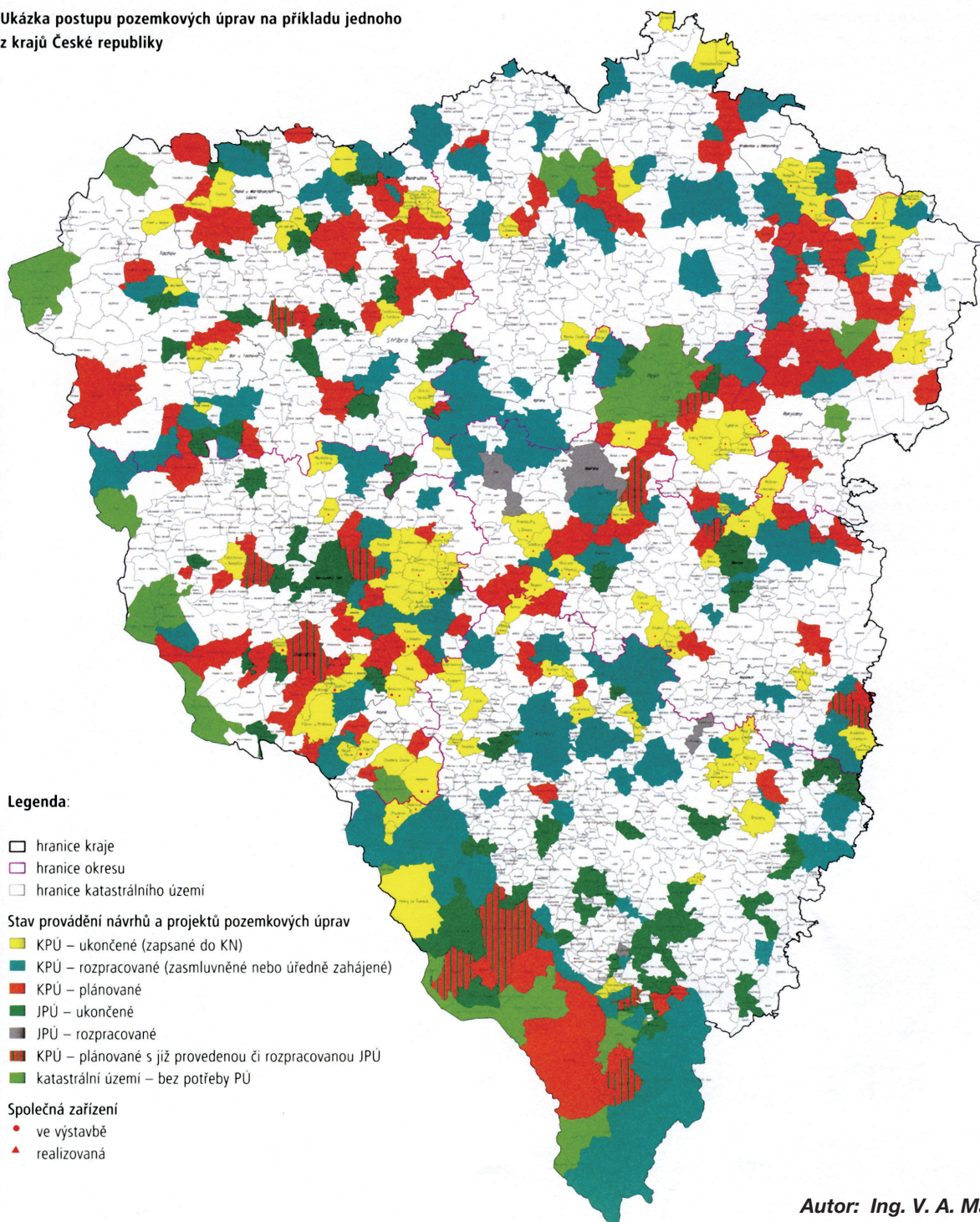
Ing. J. Němec, CSc. – předseda SČ pobočky
 P. Machala – předseda SM pobočky – Oris s.r.o.
 M. Lessy – Pozgeo Prostějov s.r.o.
 Ing. M. Jebavý – předseda Stř. pobočky – Gepard spol. s r.o.
 Ing. D. Kincl – VÚMOP, v.v.i. Praha
 Ing. Petr Gallo – Gallopro s.r.o. Praha
 Ing. J. Tměj – Agroprojekce Litomyšl, spol. s.r.o.
 O. Pavlíček – Agroprojekce Litomyšl, spol. s.r.o.
 Ing. L. Pekarský – předseda ZPČ pobočky – Allgeo s.r.o.
 Ing. V. Vondráčková – Geolearl spol. s.r.o. Plzeň

Členská základna poboček ČMKPÚ k 5. 10. 2015:

západočeská	– 23 členů
severočeská	– 11 členů
jihomoravská	– 29 členů
východočeská	– 57 členů
středočeská	– 40 členů
jihočeská	– 11 členů
severomoravská	– 15 členů
Celkem	– 186 členů

STAV POZEMKOVÝCH ÚPRAV V PLZEŇSKÉM KRAJI K 1. LEDNU 2011

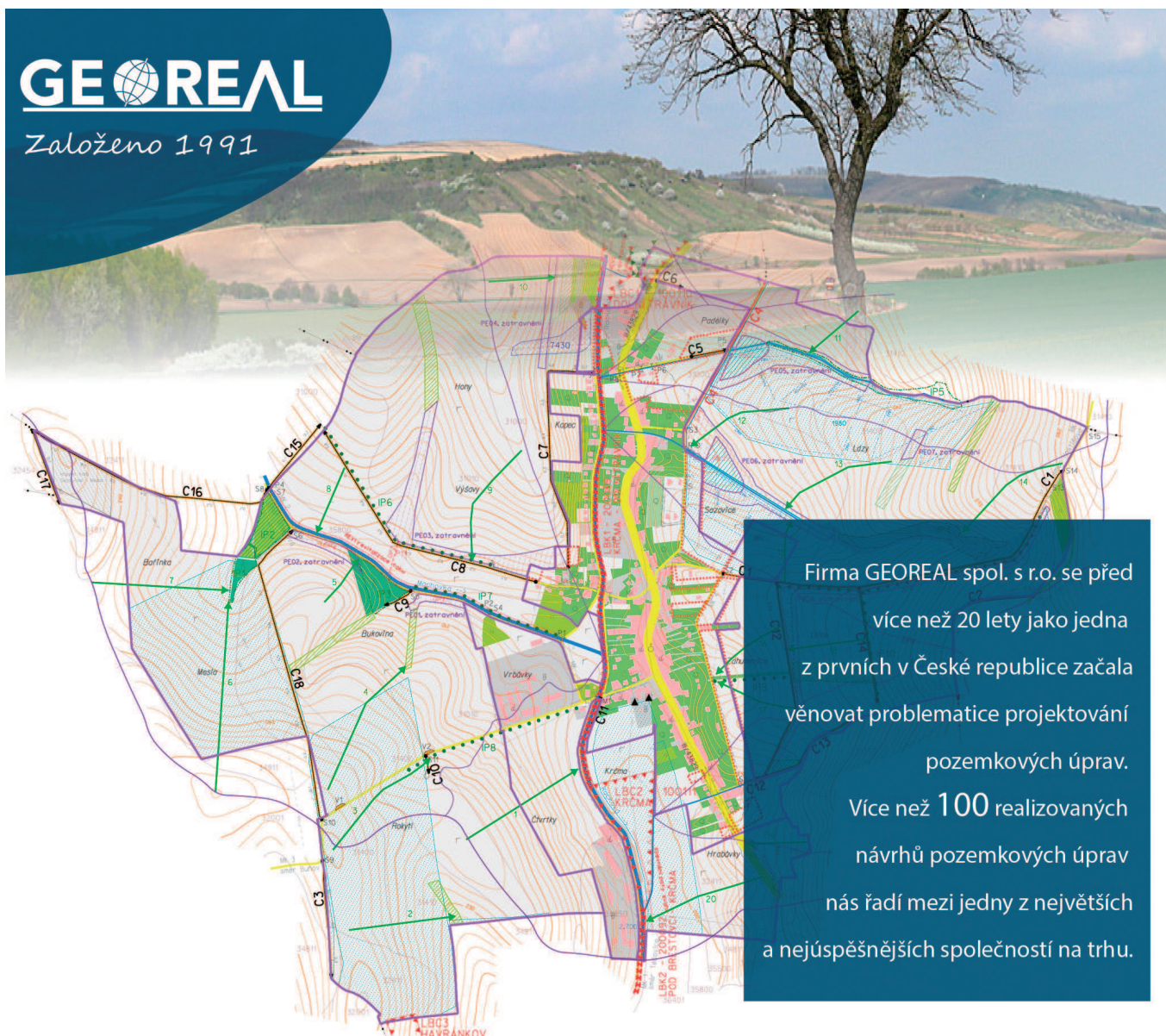
Ukázka postupu pozemkových úprav na příkladu jednoho z krajů České republiky



Autor: Ing. V. A. Mazín

GEOREAL

Založeno 1991

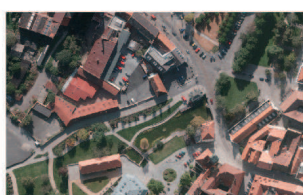


Firma GEOREAL spol. s r.o. se před více než 20 lety jako jedna z prvních v České republice začala věnovat problematice projektování pozemkových úprav. Více než 100 realizovaných návrhů pozemkových úprav nás řadí mezi jedny z největších a nejúspěšnějších společností na trhu.



GEODETICKÉ SLUŽBY

GEOMETRICKÉ PLÁNY
VYTYČOVÁNÍ POZEMKŮ
SPECIÁLNÍ GEODÉZIE
3D LASEROVÉ SKENOVÁNÍ



LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ

LETECKÁ FOTOGRAMMETRIE
ORTOFOTOMAPA
DIGITÁLNÍ MODEL TERÉNU
3D/2D MAPOVÁNÍ



GEOGRAFICKÉ SYSTÉMY

VÝVOJ APLIKACÍ A INTEGRACE
MAPOVÉ PORTÁLY
EVIDENCE PASPORTŮ
DIGITÁLNÍ TECHNICKÁ MAPA



POZEMKOVÉ ÚPRAVY

ZJIŠŤOVÁNÍ PRŮBĚHŮ HRANIC
NÁROKY VLASTNÍKŮ
PLÁN SPOLEČNÝCH ZAŘÍZENÍ
NÁVRH POZEMKOVÉ ÚPRAVY

GEOREAL spol. s r.o., Hálkova 12, 301 00 Plzeň, tel.: 377 237 343, fax: 377 320 529, e-mail: georeal@georeal.cz

www.georeal.cz



Budoucnost patří pozemkovým úpravám